

Campus

HET
DUURZAME
LEVEN VAN
BRECHJE
MARÉCHAL

04

ROBOTS ALS
OPLOSSING VOOR HET
PERSONEELSTEKORT

14

GRENZEN SPELEN
GEEN ROL BIJ
GEOHEALTH

28

TOPSPORT EN
STUDIE,
LUKT DAT?

32

UT-ALUMNUS
TIM VAN DE RIJDT
OVER KWEEKVLEES

COLOFON

Campus Magazine is een co-productie van U-Today, Marketing & Communicatie en het Alumni Bureau van de Universiteit Twente.

Campus Magazine Team

Ratna Toering (uitgever),
Maaïke Platvoet (hoofdredacteur),
Michaela Nesvarova (magazine coördinator),
Ditta op den Dries-van Baaren (eindredacteur),
Sandra Pool, Rense Kuipers, Jelle Posthuma, Stan Waning, Laurens van der Velde, Kees Wesselink, Maurice Essers, Hilde Luiten.

Bijdragen van anderen:

Wiendelt Steenbergen,
Hiska Bakker.

Foto's:

Rikkert Harink, Eric Brinkhorst,
Frans Nikkels, Christiaan Krouwels,
UT Archive, Laurens Morel,
Lotte Sliedregt, FC Twente Media.

Adreswijzigingen, afmeldingen of online versie:

Ga naar www.utwente.nl/magazinevoorkeuren (UT medewerkers)
Ga naar www.utwente.nl/my-alumni-preferences (UT alumni)
Of email: alumni@utwente.nl

Tips aan de redactie:

utoday@utwente.nl

Ontwerp en realisatie:

Vanille Design (www.vanille.design)

Copyright notice:

Copyright © 2022
Alle rechten voorbehouden.
Niets uit dit tijdschrift mag worden gereproduceerd of verspreid zonder schriftelijke toestemming van het team van Campus Magazine.

04 ROBOTS ALS OPLOSSING VOOR HET PERSONEELSTEKORT?

10 HOOGTEPUNTEN
Wat gebeurde er op de UT?

12 VIJF VRAGEN AAN SECRETARIS SUSANNE WICHMAN

13 COLUMN DOOR WIENDELST STEENBERGEN

14 GRENZEN SPELEN GEEN ROL IN HET ONDERZOEK VAN GEOHEALTH

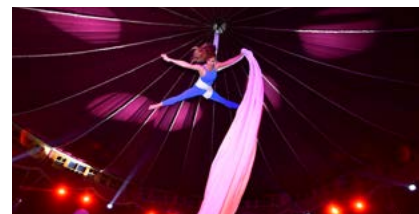
18 MEET THE TEACHER KISHORE SIVAKUMAR

20 INTERVIEW MET BRECHJE MARECHAL

24 IN BEELD HOOGVLIEGERS

26 INTO THE UNKNOWN CLARIFY

28 TOPSPORT EN STUDIE, LUKT DAT?

32 UT-ALUMNUS TIM VAN DE RIJDT OVER KWEEKVLEES

35 COLUMN DOOR HISKA BAKKER

36 PHD STORIES ROBERTO CRUZ MARTINEZ

38 UT'ERS ON THE MOVE

39 ALUMNI NIEUWS MET BEKADER IN DE SPOTLIGHT

40 UNIVERSITEITSFONDS TWENTE TEAM UP FOR TALENT

42 DUBBELINTERVIEW SHAPING 2030

VOORWOORD

LEZERS-ONDERZOEK

Deze editie van Campus Magazine is het achtste nummer dat u van de Universiteit Twente ontvangt. Het blad kwam in mei 2020 voor het eerst uit, wat destijds tot nogal wat hoofdbrekens leidde omdat we volop in de eerste lockdown zaten.

Toch was Campus juist in die tijd – toen we allemaal op afstand van elkaar werkten en studeerden – ook heel welkom, omdat het magazine gemaakt wordt om te informeren en te verbinden. Door verhalen over onderwijs, onderzoek, ondernemerschap, studentenleven en alumni te schrijven, brengen we verschillende doelgroepen bij elkaar.

Die insteek is erg belangrijk. Soms schaven we hier en daar wat bij. Zoals meer diversiteit in de onderwerpen, maar ook in de mensen die we interviewen. De inhoud van Campus moet aansluiten bij iedereen; studenten, wetenschappelijk personeel, ondersteunend personeel, alumni, maar ook het bedrijfsleven en externe relaties. En dat lukt natuurlijk de ene keer beter dan de andere keer.

Na acht nummers zijn we heel benieuwd naar uw ervaringen als het om Campus Magazine gaat. Daarom vindt er begin januari een lezersonderzoek plaats, onder een van tevoren geselecteerde groep lezers. Zij krijgen het onderzoek per mail toegestuurd.

Wat we vooral willen weten: hoe zit het met de waardering? Dat leidt tot vragen als: leest u alles of alleen een bepaalde rubriek? En wat betreft die rubrieken: zit er een favoriet bij, of helemaal niet? Maar ook: maakt Campus nieuwsgierig? Zet het aan tot actie? Mijn favoriete vraag: Wat zou je veranderen of verbeteren als je hoofdredacteur bent van Campus Magazine? Kom maar door!

De resultaten gaan wij in de eerstvolgende editie publiceren. Mocht u geen uitnodiging ontvangen om deel te nemen aan het onderzoek, maar toch graag iets kwijt willen over Campus, stuur dan vooral een mail naar utoday@utwente.nl. We zien uw mening graag tegemoet, zodat we dit blad nog beter kunnen maken! •

Maaïke Platvoet
Hoofdredacteur Campus Magazine

ROBOTS ALS OPLOSSING VOOR HET PERSONEELSTEKORT?

DE BEVEILIGERS BIJ SCHIPHOL ZIJN NIET AAN TE SLEPEN EN DE ZORG STAAT DOOR PERSONEELSTEKORT OP KNAPPEN. ZIJN ROBOTS HET ANTWOORD OP AL DEZE VACATURES? UT-EXPERTS ZIEN GROTE MOGELIJKHEDEN IN DE NABIJE TOEKOMST, MAAR PLAATSEN OOK KANTTEKENINGEN.

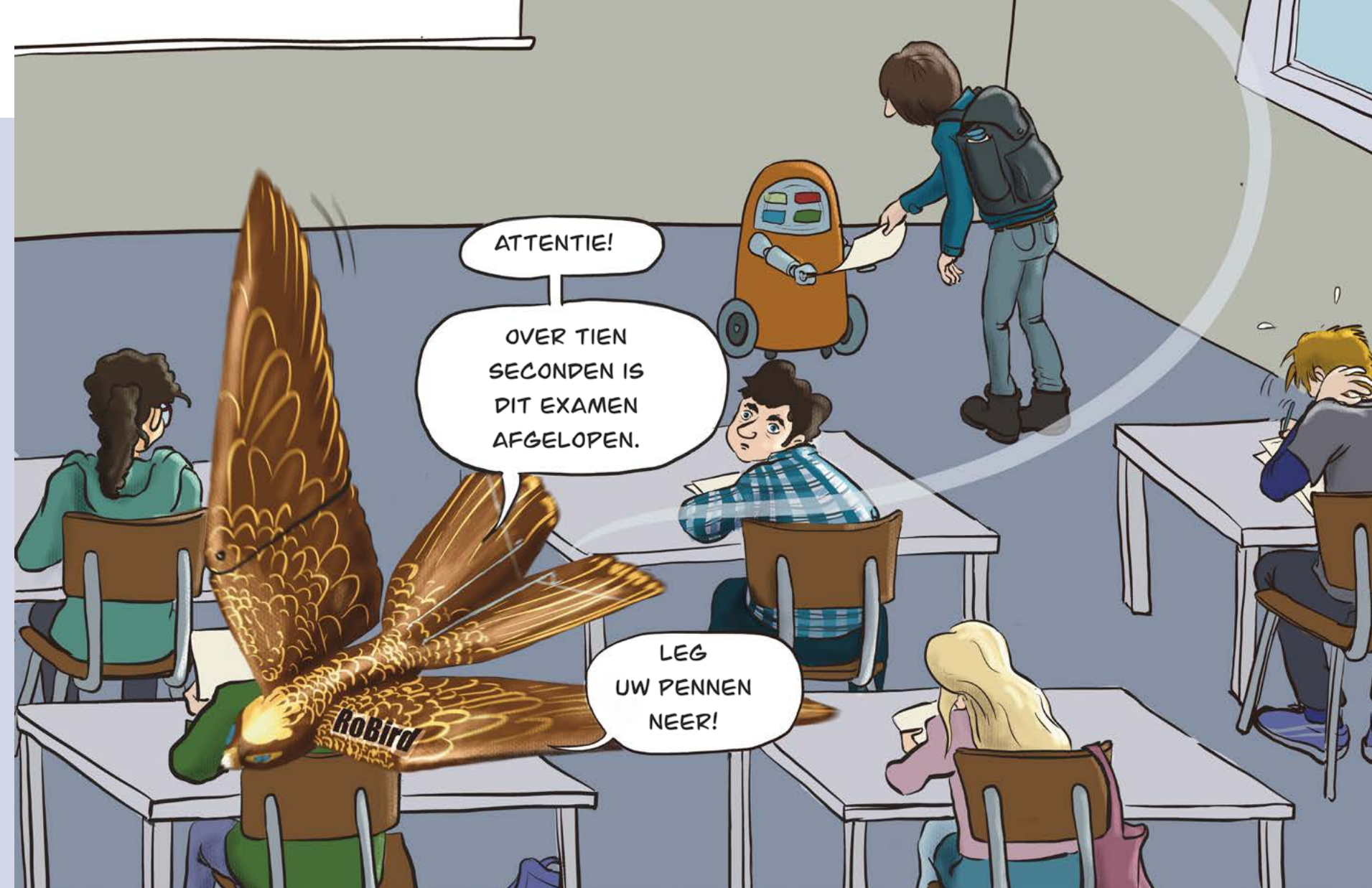
Het is dringen op de arbeidsmarkt. Niet zozeer voor iemand die een baan zoekt, vooral voor bedrijven en instellingen. CBS becijferde onlangs dat tegenover elke 133 vacatures slechts 100 werkzoekenden staan. In Twente is de situatie niet anders. In twee jaar tijd verdubbelde het aantal vacatures bij Twentse werkgevers zich tot zo'n 11.300, zo laat de meest recente Twentse arbeidsmarktmonitor zien. Diverse organisaties lopen vast: bedrijven schreeven de productie naar beneden ondanks de vraag naar hun producten vanuit de markt, horeca verminderen openingsuren en klassen in het onderwijs worden steeds voller door een structureel gebrek aan meesters en juffen.

'De coronacrisis heeft grote invloed gehad op de arbeidsmarkt, evenals het economisch herstel dat daar op volgde', ziet Linda van Asselt, UT-alumna en programmamanager bij de Twente Board, een samenwerkingsverband tussen onderwijs, overheid en ondernemers in Twente. 'Het personeelstekort is zeker geen tijdelijk of nieuw probleem, het is nu alleen heel direct zichtbaar geworden. De vergrijzing is al even gaande en gaat nog wel enkele tientallen jaren door. Daarmee is de demografische ontwikkeling een belangrijke factor, zo niet de belangrijkste, in het groeiende tekort op de arbeidsmarkt. Dat geldt voor Twente, maar zeker ook breder.'

Van Asselt zegt dat technologie, waaronder ook de inzet van robotica, een belangrijke rol gaat spelen in het beperken van het personeelstekort. 'Maar als technologie overal in zit, dan vraagt dat wel wat: zowel van technici die deze ontwikkelen, maar ook van iedereen die ermee moet werken. Waar we op inzetten is een heel breed palet: van het beter inbedden van IT en techniek in het onderwijs vanaf de basisschool tot omscholing en bijscholing van mensen die nu al op de arbeidsmarkt actief zijn.'

TOEKOMSTMUZIEK

Maar hoever zijn we eigenlijk? Staat er binnenkort een robot voor de klas of aan het ziekenhuisbed? Volgens Suzanne Janssen, universitair docent Organizational Communication, is zo'n toekomst nog ver weg. In 2018 ontving ze een Veni-beurs voor haar onderzoek naar 'een robot als collega'. De huidige inzet en impact van met name sociale robots is nog beperkt, stelt Janssen. 'Wat sociale robots allemaal kunnen, zien we vaak in een laboratoriumsetting. In een organisatiecontext, bij een bedrijf of instelling, is de rol van dergelijke technologie gering.' Vooral nog worden dit soort robots vooral ingezet als ondersteuning of als gadget. 'Zo van: kijk ons eens innoveren. Tot dusver hebben industriële robots, bijvoorbeeld in de auto-industrie, de grootste invloed op de werkgelegenheid. Maar ik

vind deze technologie voor mijn eigen onderzoek minder interessant, omdat deze robots nauwelijks interacteren met mensen.'

Het toekomstbeeld van een robot die alle menselijke taken overneemt, is op de korte termijn zeer onwaarschijnlijk, vervolgt de universitair docent. In werkelijkheid gaat het vaak om één of een aantal heel specifieke taken. Bovendien is lang niet alles zinvol om te automatiseren. 'Het gebruik van een robot kan veel duurder zijn dan een goedkope arbeidskracht. Daarmee is de introductie van een robot ook bedrijfseconomisch niet altijd zinvol. Daarnaast zijn er allerlei ethische vragen, denk aan de zorg. En zou je willen vliegen in een vliegtuig zonder menselijke piloot, maar alleen een robot?'

De meeste mensen blijven volgens Janssen voornamelijk vertrouwen op menselijke arbeidskrachten. Daarom is een minder holistische blik op de inzet van robots waardevoller, stelt de universitair docent. 'Kijk bovenal naar de verschillende taken die een robot kan uitvoeren. Het rondbrengen van medicijnen in een verpleeghuis kan een robot prima doen, maar het daadwerkelijk verzorgen van een patiënt kunnen we misschien beter overlaten aan verpleegkundigen.'

MENS BLIJFT 'IN CONTROL'

Sarthak Misra, UT-hoogleraar Surgical Robotics, is een expert op het gebied van robots in de gezondheidszorg, in het bijzonder bij minimaal invasieve chirurgie. Samen met zijn team leidt hij het Surgical Robotics Laboratory, met laboratoriumfaciliteiten op zowel de UT als het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG). Het doel van het laboratorium is het ontwikkelen van nieuwe robots en technieken om moeilijk bereikbare plekken in het menselijk lichaam te bereiken. 'We ontwikkelen zowel micro-robots als grotere slangachtige robots. Met onze technologie kunnen we ingrepen minder invasief, nauwkeuriger en sneller maken. Veel van het hardcore onderzoek en ingenieurswerk wordt op de UT gedaan, en de klinische toetsing van prototypes gebeurt in ons lab in het UMCG.'

Of zijn robots het personeelstekort in de toekomst kunnen oplossen, durft de hoogleraar niet te zeggen. Maar een clinicus kan zich volgens Misra wel beter concentreren op de ingreep, omdat een robot eenvoudige taken overneemt. Daardoor zijn er in de toekomst minder assistenten nodig. Ook bij de training van nieuwe medici kunnen robots helpen, weet de hoogleraar. 'Een relatief jonge chirurg kan met een robot sneller ingewikkelde ingrepen uitvoeren,

U HEEFT EEN
AARDIGE C.V., MAAR
WAARUIT BLIJKT UW
PASSIE VOOR
DE ZORG?

omdat veel taken geautomatiseerd zullen zijn. Hierdoor kunnen we klinici sneller opleiden, wat helpt bij het oplossen van het personeelstekort.' Tijdens de operatie blijft een clinicus 'in control', benadrukt de hoogleraar. 'Een arts zal altijd de cruciale medische beslissingen nemen; een reeks van complexe analyses kan een robot niet maken – zover is de technologie nog niet. Maar bij zeer nauwkeurige en herhaalbare taken en het herkennen van patronen kan een chirurgische robot enorm helpen.'

Bovenal zorgen robots voor betere patiëntenzorg, stelt Misra. En betere gezondheidszorg leidt uiteindelijk tot minder patiënten en minder ondersteunend personeel dat nodig is om patiënten te verzorgen. Dit vermindert de druk op het zorgsysteem, en is daarmee mogelijk de belangrijkste bijdrage van robots bij het oplossen van het personeelstekort. 'Neem een openhartoperatie. De patiënt moet na zo'n operatie lang herstellen. Door chirurgische robots kunnen we de ingreep minder invasief maken, waardoor een patiënt minder lang in het ziekenhuis hoeft te blijven. Dat betekent minder verpleging en lagere kosten.'

Ook Misra's micro-robots moeten leiden tot betere, gepersonaliseerde zorg. Daarnaast zijn de micro-robots goed in te zetten voor preventie en vroegtijdige diagnose, waardoor mensen minder snel voor langere tijd in het ziekenhuis belanden. 'Met een micro-robot slik je de dokter als het ware in', legt de hoogleraar uit. 'Onze micro-robots kunnen sensoren en medicijnen heel precies afleveren in het lichaam, of ergens van binnen een biopt prikken, zonder gezond weefsel te beschadigen.' Maar, zo benadrukt Misra, de technologie is nog niet klaar voor toepassing in de dagelijkse klinische praktijk. 'We zijn nog ver verwijderd van volledig autonome micro-robots die ingrepen in ons lichaam verrichten. Hopelijk wordt dit in de toekomst werkelijkheid - misschien in het leven van mijn zoon. Dat is mijn droom.'

INTELLIGENTIE

Volledige robotisering van de zorg laat kortom nog wel even op zich wachten. Sterker nog: zorgpersoneel blijft onmisbaar. Hoe zit dat in de maakindustrie, een sector die traditioneel vooroploopt in de introductie van nieuwe technologie? Ian Gibson is als hoogleraar Industrial Design Engineering verbonden aan de UT, en is tevens wetenschappelijk directeur van het Fraunhofer Innovation Platform for Advanced Manufacturing (FIP-AM@UT). Hij ziet bij bedrijven een groeiende interesse in robotica als oplossing voor de krapte op de arbeidsmarkt. 'Opvallend genoeg gaat het daarbij vooral om sectoren waar relatief veel hoogopgeleid personeel werkzaam is, waar het bijvoorbeeld veel tijd kost om een machine-operator volledig in te werken. Bedrijven zijn bezorgd dat als deze mensen

vertrekken, de productiviteit daalt en het moeilijk wordt om geschikte vervangers te vinden'

Gibson verwacht dat robots op de werkvloer binnenkort een hoge vlucht gaan nemen. Ook bij FIP-AM@UT ontwikkelden ze enkele demonstrators voor industriële fabricage, waarmee bedrijven heel concreet de mogelijkheden voor de nabije toekomst kunnen zien. Maar Gibson plaatst tegelijkertijd een kanttekening. 'Als we kijken naar de indrukwekkende machines van Boston Robotics, de wereldleider in mobiele robotica, of de ontwikkelingen rond autonome voertuigen, zou je zeggen dat we er bijna zijn, en dat het alleen een kwestie is van het ontwikkelen van de toepassingen. Maar, dat is iets wat ik eigenlijk al dertig jaar verwacht. Zaken zijn kennelijk nooit zo eenvoudig als ze lijken.'

Volgens Gibson zijn de grootste ontwikkelingen in robotica voor de maakindustrie die op het gebied van intelligentie. 'In de vroege dagen van de industriële robotica werd de geautomatiseerde taak gescheiden van de menselijke omgeving, zodat het risico voor de mens tot een minimum werd beperkt. Sensoren werden primair ontwikkeld voor het uitvoeren van de robottaken en niet voor het bewaken van andere zaken in de directe omgeving. Tegenwoordig zijn er steeds meer robots die naast de eigenlijke taak ook andere dingen in de gaten kunnen houden, om zich aan te passen aan verstoringen in de werkruimte. Ik heb de indruk dat we vrij dicht in de buurt komen van robots met beperkte besluitvormingsmogelijkheden die in een industriële omgeving naast menselijke operators kunnen werken.'

CULTUUR

Juist de doorontwikkeling van intelligentie maakt dat robots in de toekomst wellicht meer met in plaats van naast mensen gaan werken. Dat samenwerken verandert de cultuur binnen een organisatie, weet Janssen. Medewerkers krijgen andere rollen en verantwoordelijkheden. 'Dat weten we bijvoorbeeld uit studies naar de introductie van de Da Vinci-robot in het ziekenhuis. Deze robot is een soort verlengstuk van de chirurg. Door de robot zit de chirurg ver van de patiënt af, waardoor verpleegkundigen meer autonomie en verantwoordelijkheid krijgen. De rol van de chirurg verandert van dirigent van een team naar een meer solistische specialist. Ook onderscheidt de kleine groep die met de Da Vinci-

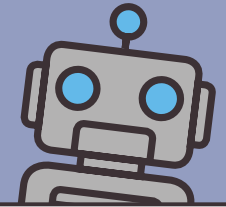
robot kan werken zich van andere medewerkers in het ziekenhuis, waardoor verhoudingen in de organisatie veranderen.' Zelf deed Janssen onder meer onderzoek naar de introductie van robots op de Universiteit Utrecht. 'Mijn onderzoeksgroep bestond uit schoonmakers, die een robotstofzuiger tot hun beschikking kregen. Voor de onderlinge relaties en samenwerking bleek de introductie echter weinig uit te maken. Het wordt pas echt interessant als nieuwe technologie een organisatie blijvend verandert, zoals bij de introductie van de Da Vinci-robot. Dan gebeurt er echt iets met de cultuur van een organisatie.'

Voor de meeste bedrijven en instellingen is dit nog niet aan de orde, stelt de universitair docent. 'Elk beroep bestaat uit ontzettend veel kleine taakjes en activiteiten. Kijk naar het Amerikaanse bedrijf Amazon. In de logistiek gebruiken ze robots om bestellingen te verplaatsen in een magazijn, maar het inpakken van een pakketje – wat een vrij eenvoudige taak is – wordt nog altijd door mensen gedaan. Tot nu toe kunnen robots vooral het werk verlichten. Een volledige functie met verschillende taken is ontzettend moeilijk te automatiseren, om nog maar te zwijgen over alle taken van een verpleegkundige of docent. Maar in de toekomst zal robotisering wel degelijk invloed hebben op beroepen. Mensen moeten zich hierop voorbereiden, door nieuwe vaardigheden te leren.' Tegelijkertijd plaatst de universitair docent een kanttekening. 'Als we mensen daadwerkelijk zo gemakkelijk door robots konden vervangen, dan was dat wellicht al op veel grotere schaal gebeurd.'

Misschien zijn de verwachtingen ook wel te hooggespannen. Voorlopig gaan robots het personeelstekort niet oplossen, zo blijkt uit de verhalen van de UT-experts. Nieuwe technologie geeft verlichting en ondersteuning, maar een veelvoud aan complexe taken... dat blijft toch echt mensenwerk. •

TWENTSE ROBOTS OP DE WERKVLOER

ROBIRD is wellicht één van de bekendste Twentse robots en komt voort uit onderzoek van de UT-vakgroep Robotics and Mechatronics van Stefano Stramigioli. Deze robotische valk werd in eerste instantie ontwikkeld om op vliegvelden echte vogels te verjagen. In 2017 werd hij voor het eerst ingezet op een vliegveld. De robotvogel kan ook worden ingezet in de landbouw of als surveillancerobot in de veiligheidssector.

Op dit moment schittert **RAVI THE ROBOT**, een creatie van UT-onderzoeker Edwin Dertien, in het theater. In een muzikale familievoorstelling vertolkt de robot, die achter de schermen nog wel bestuurd moet worden door Dertien, één van de hoofdrollen.

De voetbalrobots van **ROBOTEAM** spelen nog geen echt voetbalteam van de mat, maar door hun jaarlijkse deelname aan de RoboCup hoopt het studententeam bij te dragen aan de ambitie om in 2050 met robots een menselijk team te verslaan.

In 2017 introduceerden UT-onderzoekers **STORMRAM 4**, op dat moment, volgens de makers, de kleinste en meest nauwkeurige 3d-geprinte biopsierobot ter wereld. Omdat Stormram 4 van plastic is, kan de robot in een MRI-scanner worden gebruikt. Het nemen van een biopsie tijdens borstkankeronderzoek in een MRI verhoogt de nauwkeurigheid aanzienlijk.

FROG (Fun Robotic Outdoor Guide) maakte in 2014 voor het eerst zijn opwachting als toergids in het Koninklijk Paleis in het Spaanse Sevilla. De robot fungeerde als meer dan een mobiele audiogids, en zette augmented reality in om informatie te projecteren en paste zijn tour aan op basis van de emotie die af te lezen was van het gezicht van de bezoekers. Frog maakte deel uit van een Europees onderzoeksproject, waaraan UT-hoogleraar Vanessa Evers en haar team meewerkten.

Nooit meer vieze ruiten dankzij de glazenwasrobot van UT-spin-off KITE Robotics. Met een slim algoritme vindt de robot zelf zijn weg over een grote oppervlakten glaswand. **KITE** doet het goed en heeft inmiddels al een flinke klantenkring opgebouwd.

PIRATE, zo heet de slangachtige robot waaraan UT-onderzoekers al vele jaren werken. De robot moet het controleren van complexe buizenstelsels vergemakkelijken, door het zowel sneller als nauwkeuriger te doen dan een mens dat zou kunnen.

ROBOT ZENO is te vinden in het klaslokaal. De robot is het resultaat van een Europese samenwerking van de UT, en helpt kinderen met autisme in het herkennen van hun eigen gezichtsuitdrukkingen en om te gaan met emoties.

i Universiteit Twente heeft haar expertise op het gebied van robotica gebundeld in het Robotics Centre, dat dit voorjaar officieel van start gaat. Meer informatie: www.utwente.nl/robotics

STIJGENDE ENERGIEPRIJZEN

De steeds hogere energieprijzen treffen ook UT-studenten en -medewerkers. De afdeling human resources (HR) komt met een steunpakket voor UT-medewerkers die door de inflatie en de gestegen energieprijzen in de knel zitten of dreigen te komen. Onderdeel van dat steunpakket is ook een anonieme hulplijn, waar mensen vertrouwelijk hun financiële problemen kunnen bespreken. HR hoopt snel een onderzoek te starten naar de omvang en aard van geldzorgen onder medewerkers.

Woningcorporatie De Veste heeft campusbewoners laten weten dat de gasprijzen voor de laatste drie maanden van 2022 enorm gaan stijgen. De prijs wordt ruwweg tien keer zo duur, met als gevolg een fikse toeslag voor studenten in 2023. •

ESPORTS LOUNGE IN DE BASTILLE

De Predator Esports lounge is in oktober officieel geopend op de Universiteit Twente. De lounge is het centrum voor liefhebbers van gaming en esports en gevestigd in de Bastille, in een ruimte waar voorheen restaurant De Stek gevestigd was. Het biedt gaming booths, een grote bar en veel snelle computers. Dankzij dit project van Student Union, Blueshell Esports en Esports Team Twente is de UT nu de eerste universiteit in Nederland met een eigen gaming lounge. •

PETER-PAUL VERBEEK NIEUWE RECTOR VAN DE UVA

Universiteitshoogleraar Peter-Paul Verbeek nam op 29 september met een symposium afscheid van de UT, waar hij 35 jaar aan verbonden was. De hoogleraar filosofie is sinds 1 oktober de nieuwe rector magnificus van de Universiteit van Amsterdam (UvA). 'Het voelt bijna als ontroof om een plek te verlaten waar je 35 jaar lang zo goed bent behandeld', aldus Verbeek. 'Ik vind het geweldig hier in Twente en ik vertrek zeker niet uit onvrede. Ik heb absoluut niets negatiefs te melden over de UT. Maar de functie van rector aan de UvA was gewoon een aanbod dat je niet kunt weigeren.' •

UT-ONDERZOEKER PUBLICEERT IN SCIENCE MAGAZINE

UT-onderzoeker Florence Metz schreef dit najaar mee aan een artikel dat in Science Magazine verscheen. Het stuk analyseert waarom landen zo verschillend reageren op energiecrises, zoals die veroorzaakt door de oorlog in Oekraïne. 'Ik ben politicoloog, dus het is voor mij vrij uitzonderlijk dat ik een publicatie in Science heb', zegt Metz, universitair docent Governance Resilience. Ze heeft een achtergrond in politicologie en overheidsbeleid en haar onderzoek richt zich op het beleid dat overheden uitvoeren en waarom ze dat doen. •

RENOVATIE CITADEL

De renovatie van Citadel is zo goed als afgerond. Het gebouw is na een maandenlange klus onherkenbaar veranderd, met meer lichtinval en een verbeterd klimaatsysteem. De renovatie startte in de zomer van 2021.

Bij de planvorming in 2020 passeerden meerdere renovatiescenario's de revue. Gekozen is toen voor een variant om het gebouw gedeeltelijk te strippen. De buitengevel, kozijnen en kabelgoten zijn niet veranderd. Binnen is daarentegen van alles onder handen genomen, zoals al het glas, de dakbedekking, plafonds en isolatie. 'Allemaal geüpgraded naar de nieuwbouweisen van vandaag de dag. Zo kan het gebouw er weer jaren tegenaan', aldus projectleider Stef Migchelbrink. •

'DE MENSELIJKE KANT VAN DE FUNCTIE, DAT IS MIJN DRIJFVEER'

Susanne Wichman is bijna vijf jaar secretaris van de UT. Vijf vragen over haar rol en werkzaamheden.

01

WAT HOUDT JE ROL IN?

'Een populaire misvatting is dat mensen me zien als vierde lid van het college van bestuur. Dat is nadrukkelijk niet het geval. Als secretaris heb ik een regisserende en verbindende rol binnen de universiteit, met name achter de schermen. Ik probeer er in de volle breedte zorg voor te dragen dat onderwerpen, dossiers en trajecten de juiste weg bewandelen. Dat betekent veel schakelen, coördineren, richting geven en bovenal adviseren. Dat doe ik niet alleen naar het college van bestuur, maar ook naar allerlei commissies en gremia, tot de raad van toezicht aan toe. Naast secretaris van de UT ben ik directeur van General Affairs. Zo behoren onder andere de afdeling interne audit, de ombudsfunctionaris, het diversity & inclusion-team en onze integrale veiligheidsmanager bij deze dienst, met ieder een eigen rol voor de UT.'

02

WAT ZIJN VOOR JOU DE MEEST WAARDEVOLLE ASPECTEN VAN HET SECRETARIS ZIJN?

'De functienaam impliceert dat het primair om verslaglegging gaat. Dat hoort er ook bij – in zekere zin bouw je als secretaris ook aan het collectieve geheugen van de organisatie. Maar de menselijke kant van de functie, dat is mijn drijfveer. Ik breng graag mensen bij elkaar en probeer wederzijds begrip te creëren binnen de organisatie. Daarbij stel ik liever vragen, dan dat ik antwoorden geef. Daarmee moedig ik mensen aan om zelf tot antwoorden te komen.'

03

HET HUIDIGE COLLEGE VAN BESTUUR OPEREERT NU RUIM EEN JAAR IN DEZE SAMENSTELLING. HOE BEVALT DAT?

'Heel goed. Het is een drietal dat erg geïnteresseerd is in elkaars dossiers. Wat me ook opvalt, is dat er met dit college weinig bestuurlijke afstand is – minder dan bij vorige colleges. Ze staan middenin de organisatie, bieden een luisterend oor en zijn toegankelijk, aanspreekbaar en stellen zich ook kwetsbaar op. Als het niet goed gaat, dan wordt dat ook gezegd. Daardoor zie je ook dat anderen de schroom van zich afwerpen en hun zegje doen.'

04

MET WELKE DOSSIERS HOUDT JE JE SPECIFIEK BEZIG OP DIT MOMENT?

'Onder andere diversity, equity & inclusion, sociale veiligheid, een programma voor studentenwelzijn en erkennen & waarderen. Het zijn thema's die wat overstijgend van aard zijn en als een rode draad door andere onderwerpen en processen binnen de universiteit heen lopen. Dat geldt met name voor sociale veiligheid, een onderwerp dat dit jaar maatschappelijk urgenter dan ooit lijkt. Als universiteit ga je daarin mee.'

05

VOOR WELKE AANPAK IS DAARBIJ GEKOZEN?

'Het steviger neerzetten van onze hulpstructuur. We hebben al sinds jaar en dag studieadviseurs, HR-adviseurs, vertrouwenspersonen en een klachtencommissie, maar nog geen ombudsfunctionaris, diversity & inclusion team of integrale veiligheidsmanager. Nu is het zaak om de opgebouwde hulpstructuur nog beter bij elkaar te brengen en daarbinnen met elkaar af te stemmen. We kiezen echter nadrukkelijk niet voor een centraal loket voor alles omtrent sociale veiligheid, behalve voor acute noodsituaties. Dat zou naar mijn idee de drempel alleen maar verhogen voor mensen die in eerste instantie op zoek zijn naar een luisterend oor. We vragen ons binnen de hulpstructuur wel af of we rode draden zien, of mensen hun weg weten te vinden naar de juiste hulp en ook geholpen worden. En belangrijk is dat we het gesprek blijven aangaan met elkaar, met vertrouwen en geloofwaardigheid als basis.'

CAMPUS-QUOTES

'S **M**orgens op weg naar mijn werkkamer ontging de bont versierde en met mijn hoofd volgehangen koffiehok me volledig, terwijl ik er toch vlak langs kwam. Pas toen mijn eigen kamer bleek te zijn gevuld met ballonnen en slingers ging bij mij het licht aan: mijn 25-jarig UT-jubileum! Ja, dank u, dank u wel. Nou klopte het helemaal niet. De eerste twee-en-een-half jaar waren niet meegeteld, om HR-technische redenen. Maar dat is een detail, uitgestelde cadeautjes en taart zijn ook welkom.

Na ruim 27 jaar vind ik de UT nog altijd een geweldige werkplek. Misschien wek ik in mijn bijdragen in U-Today weleens een andere indruk, want *Was sich liebt, das neckt sich**. De behoefte om anderen hardop in je werkgenot te laten delen verschilt van persoon tot persoon. Een collega vroeg na afloop van een goede bespreking weleens opgetogen: 'Vonden jullie dit nou ook niet geweldig leuk?'. Hier en daar, en ook door mij, werd dan ongemakkelijk 'mmm ja, best wel' of iets dergelijks gemompeld. Ik behoor duidelijk tot de grote meerderheid van verbale droogkloten die hun werk leuk vinden, maar die dat zelden spontaan zullen uiten.

Maar er zijn momenten dat het gevoel mooi werk te hebben op een mooie plek ook mij overvalt, en daar maak ik, van nature toch vrij introvert, u deelgenoot van. Ik ben dan meestal niet actief zelf aan het werk, maar proef de sfeer op de campus. Ik loop door de Diagonaal van Carré en slalom tussen groepen uitgelaten studenten door die net uit college komen, of naar college gaan. Over de campus fietsend zie ik een student op de grond liggen om een minuscuul object, geplaatst op een ondergrond van karton, te fotograferen. Een paar andere studenten staan er geboeid naar te kijken en leveren commentaar. Opvallend netjes geklede ouders met een bos bloemen, broertjes en zusjes, en soms nog een opa of (meestal) oma, haasten zich om op tijd te zijn voor een afstudeerzitting. Ik zit op het bankje bij de Koelcirkel en zie studenten bloedserius met een mysterieus object van hout, karton, pvc-buis, aluminiumfolie en metaal draad in de weer. Ze richten het ding op de Horststoren, en wat er dan gebeurt..? Werkelijk geen idee.

* Wat van elkaar houdt, doet elkaar pijn

Ik vang flarden op van gesprekken die iets zeggen over wat studenten bezighoudt, in de studie, het studentikoze bestaan daaromheen, of hun persoonlijke leven. Misschien is het dat ik zelf trager word, maar ik heb sterk de indruk dat jongeren in al die jaren steeds sneller zijn gaan praten, dus de informatiedichtheid is groter geworden. Hier volgen een paar quotes. De leukste: 'Hoe lang zijn ze eigenlijk getrouwd?'. 'Geen idee, het zijn j'ouw ouders'. De meest intrigerende: 'Alleen in de slaapkamer merk je dat hij christelijk is'. De meest zorgzame, tijdens een werkcollege: 'Wat ben je stil, je zegt helemaal niets. Gaat het goed met je?'.

Het zijn de studenten, die hun vorming gedurende een aantal jaren aan onze universiteit toevertrouwen en generatie na generatie komen en weer gaan, die de universiteit een unieke en dynamische werkplek maken. Als ik een oppepper nodig heb, dan is een wandeling over de campus en door de gebouwen voldoende. •

Wiendelt Steenbergen

Hoogleraar Biomedical Photonic Imaging

GEOHEALTH ONDERZOEK KENT GEEN GRENZEN

HET CORONAVIRUS, TOEGANG TOT VEILIG WATER, TEKEN, OBESITAS, DE GEVOLGEN VAN HITTEGOLVEN... DOOR MIDDEL VAN GEOHEALTH-ONDERZOEK AAN DE UNIVERSITEIT TWENTE ZIJN ZE ALLEMAAL IN KAART GEBRACHT. JUSTINE BLANFORD STAAT AAN HET HOOFD VAN DEZE ONDERZOEKSGROEP VAN DE FACULTEIT GEO-INFORMATIE WETENSCHAPPEN EN AARDOBSERVATIE (ITC). 'DIT ONDERZOEKS-TERREIN BIEDT ZOVEEL MOGELIJKHEDEN, ER ZIJN GEEN GRENZEN.'

15

In het relatief nieuwe vakgebied koppelen de wetenschappers gezondheid en ziekte aan ruimte en tijd. Ze kijken naar waar en wanneer ziekten voorkomen. En dat leidt weer tot inzicht waarom bepaalde ziekten veel voorkomen, welke groepen kwetsbaar zijn en hoe het probleem kan worden aangepakt. 'We kijken niet alleen naar ziekten bij de mens, maar ook naar plant- en dierziekten,' legt hoogleraar Blanford uit. 'Het stelt ons in staat een bepaald probleem op diverse schalen van tijd en ruimte te onderzoeken, te achterhalen wat de oorzaken zijn en hoe we de risico's kunnen beperken.'

Ze vervolgt: 'GeoHealth is enorm belangrijk. Als iets 'op de kaart' staat, is het namelijk veel gemakkelijker om ontwikkelingen bij te houden. Denk aan de coronapandemie. Dankzij geospatiale technologieën beschikken we over de juiste tools om de verspreiding van de ziekte in beeld te brengen.' Op deze manier bieden wetenschappers inzicht, dat door besluitvormers wordt gebruikt voor preventie. 'Het draait niet alleen om het in kaart brengen van ziekten,' zegt de hoogleraar. 'We doen ook onderzoek naar de toegang tot gezondheidszorg en water. Als mensen toegang hebben tot voorzieningen is het veel makkelijker om ziekten te voorkomen. Zo keken we bijvoorbeeld ook naar de bereikbaarheid van Nederlandse vaccinatiecentra per fiets, en in hoeverre dit zou veranderen op het moment dat de centra hun deuren zouden sluiten.'

In ander coronagerelateerd onderzoek gingen de GeoHealth-onderzoekers na hoe ze toezicht op afvalwater konden gebruiken om

op gemeentelijk niveau uitbraken te voorspellen. 'Het ging om een studie met cijfers over coronabesmettingen en de virusbelasting in afvalwater, waarbij we op basis van ruimte en tijd hun onderlinge samenhang analyseerden', aldus Carmen Anthonj, universitair docent Water, Gezondheid en Besluitvorming aan de faculteit ITC. 'Onze conclusie was dat toezicht houden op afvalwater een zeer geschikte manier kan zijn om toekomstige uitbraken te voorspellen, omdat van tevoren wordt aangegeven waar er mogelijk grote aantallen patiënten zijn. Dit laat goed zien hoe we GeoHealth-gegevens en analyses kunnen gebruiken als basis voor besluitvorming en maatregelen op het gebied van volksgezondheid.'

WATER EN GEZONDHEID

Binnen haar tenure track-positie richt Anthonj zich op verbanden tussen water en gezondheidsproblemen en het gebruik van de relevante data om beslissingen op te baseren. 'Ik ben vooral bezig met onderwerpen die aansluiten bij de duurzame doelstellingen van de Verenigde Naties: toegang tot drinkwater en sanitaire voorzieningen voor iedereen, en goede gezondheid en welzijn voor iedereen op elke leeftijd. Daarbij onderzoek ik hoe infrastructuur en gedrag op het gebied van water, sanitaire voorzieningen en hygiëne (het zogenaamde WASH, red.) de menselijke gezondheid bevorderen of juist aantasten', legt ze uit. 'Ik doe onderzoek naar de vraag hoe WASH-watergerelateerde infectieziekten kan voorkomen. Ook kijk ik hoe de situatie verschilt in verschillende regio's en tussen verschillende bevolkingsgroepen in lage-, midden-

14

en hoge-inkomenslanden. Bovendien bekijk ik water en gezondheid vanuit een breder perspectief, om zo meer inzicht te krijgen in de gevolgen van overstromingen met betrekking tot WASH en de gezondheidsinfrastructuur.'

'Het klinkt altijd eenvoudiger dan het is', benadrukt Anthonj. 'Toegang tot water – op het eerste gezicht lijkt het zo simpel - maar WASH brengt verschillende onderwerpen samen. Waterkwaliteit, de verscheidenheid aan sanitaire voorzieningen en de toestand daarvan, infrastructuur voor afvalbeheer, persoonlijke hygiëne en - aansluitend op dit alles - risicoperceptie en het gezonde of ongezonde gedrag dat daaruit voortvloeit. WASH combineert informatie over fysieke infrastructuur met sociale wetenschappen. Zelfs bij een uitstekende infrastructuur moeten mensen wel weten hoe ze die moeten gebruiken.'

'Het is nogal complex', zegt Carmen Anthonj meermaals. Maar dat er onderzoek en oplossingen nodig zijn voor deze uitdagingen is glashelder. 'Dit zijn de feiten', vertelt de wetenschapper. 'In 2019 waren er volgens het Joint Monitoring Programme van UNICEF en WHO 2,2 miljard mensen in de wereld die geen toegang hadden tot veilig drinkwater. De helft van de wereldbevolking heeft geen toegang tot veilige sanitaire voorzieningen. En 3 miljard mensen kunnen hun handen niet wassen met zeep, meer dan 670 miljoen mensen doen aan openbare ontlasting, wat betekent dat er geen toegang is tot toiletten. Dit staat allemaal in verband met blootstelling aan ziekten en gezondheidsproblemen. Iedere dag sterven er meer dan 700 kinderen onder de 5 jaar aan ziekten door gebrek aan WASH-voorzieningen. Voor ons klinkt WASH misschien als iets vanzelfsprekends, maar wereldwijd is het een van de voornaamste doodsoorzaken.'

En toegang tot deze voorzieningen is afhankelijk van de plaats – en de tijd, voegt de universitair docent eraan toe. 'Als besluitvormers over de juiste informatie beschikken, kunnen ze de toegang tot WASH verbeteren om ziekten te voorkomen en de gezondheid te bevorderen waar en wanneer dat nodig is. Onze taak als onderzoekers is om ervoor te zorgen dat die gegevens beschikbaar en begrijpelijk zijn en bij de juiste personen terechtkomen, die over middelen beschikken om de situatie te verbeteren.'

WASH IN SCHOLEN

'Toegang tot WASH is een mensenrecht,' zegt Kasandra Mingoti Poague, een promovenda die samenwerkt met Anthonj. 'Ik houd me bezig met WASH vanuit het sociale perspectief gericht op minderheden in kwetsbare situaties.' Haar promotieonderzoek draait om WASH en het verband met corona op Braziliaanse scholen. Haar doel is na te gaan of scholen over de juiste WASH-infrastructuur beschikken om de coronapandemie en eventuele toekomstige

pandemieën het hoofd te bieden – en dus welke maatregelen we kunnen nemen om scholen weerbaarder te maken in de toekomst. 'Bij toegang tot water en sanitaire voorzieningen denken we vaak alleen aan de thuissituatie. Maar kinderen brengen een groot deel van hun dag door op school en hebben daar toegang nodig tot dezelfde voorzieningen. Tijdens de coronaperiode werd het duidelijk dat ziekten verschillende gevolgen hebben voor verschillende bevolkingsgroepen. Bij studenten en scholieren heeft het ook gevolgen voor hun cognitieve ontwikkeling. Daarom moeten we ook aandacht besteden aan de omstandigheden op scholen.'

'Ik heb een achtergrond als milieukundig ingenieur en zie enorm veel waarde in GeoHealth', voegt de promovenda toe. 'Techniek wordt vaak apart gezien van medische expertise en kennis over volksgezondheid, maar we moeten dit juist samenbrengen om goed te kunnen beoordelen hoe WASH verband houdt met ziektes.'

HITTEGOLVEN

'GeoHealth heeft veel potentieel. Het is belangrijk om problemen vanuit een ruimtelijk perspectief te bekijken om patronen te begrijpen en te visualiseren', vindt ook Carolina Pereira Marghidan, een masterstudent aan de UT die onderzoek doet naar hittegolven en de gevolgen hiervan voor de menselijke gezondheid. 'We weten dat er wereldwijd steeds meer hittegolven voorkomen en we weten ook dat hitte gevolgen heeft voor de gezondheid. Een bekend voorbeeld is de hittegolf van 2003 die in Europa meer dan 70.000 dodelijke slachtoffers eiste. Dit zijn bekende feiten, maar er is een gebrek aan onderzoek en gegevens over het verband tussen hittegolven en gezondheid in lage- en middeninkomenslanden, met name Afrikaanse landen.'

In haar onderzoek richtte Marghidan zich op Mozambique, een van de armste landen ter wereld. En een land dat kwetsbaar is voor allerlei klimaatrisico's zoals cyclonen, overstromingen en droogte. 'Er wordt in Mozambique nauwelijks aandacht besteed aan het gevaar van hittegolven', zegt de studente. 'Mijn doel was om meer inzicht te krijgen in hittegolven en hun gevolgen voor de gezondheid. Om te beginnen keek ik naar wanneer, waar en hoe hittegolven zich de afgelopen dertig jaar in Mozambique voordeden, met behulp van een nieuw ontwikkelde temperatuurdataset met hoge resolutie. Ik wilde uitzoeken of er een patroon bestond, of ze bijvoorbeeld langer of heviger werden en of ze steeds vaker voorkwamen.'

'Bij GeoHealth is het belangrijk om niet alleen op landelijk niveau onderzoek te doen, maar ook in te zoomen op kleinere gebieden om te zien waar de problemen het grootst zijn', gaat Marghidan verder. Haar onderzoek concentreerde zich op Maputo, de hoofdstad van Mozambique. Ze maakte hiervoor een kwetsbaarheidskaart. 'Ik hield

rekening met verschillende kwetsbaarheidsfactoren, zoals zeer hoge en lage leeftijd, weinig groen in het gebied, enzovoort. Op basis hiervan kon ik een beeld schetsen van gebieden in de stad die het meest kwetsbaar zijn voor hittegolven. Dit kan de overheid helpen bij het nemen van maatregelen. Als je het probleem bijvoorbeeld bij ouderen wilt aankaarten, dan kun je je richten op wijken waar zij wonen, weet je waar je meer waterstations kan plaatsen, enzovoort. Dankzij zo'n index zijn een heleboel maatregelen gericht erin te zetten.'

Marghidan toonde aan dat het aantal hittegolven in Mozambique aanzienlijk toeneemt. 'Helaas weten we nog niet precies wat de gevolgen zijn, omdat het lastig is om aan de juiste gezondheidsgegevens te komen', vertelt ze. 'Tijdens GeoHealth-onderzoek loop je regelmatig tegen dit soort problemen aan. En dat baart me zorgen. Alleen met een volledig beeld kunnen we de meest kwetsbare mensen helpen. Hittegolven zijn een stille ramp. Je kunt de schade niet direct met eigen ogen zien, daarom zijn veel mensen zich niet bewust van het risico. Dat is ook de reden waarom de gevolgen van hittegolven altijd worden onderschat, vooral in landen met een laag inkomen. Het verband tussen klimaat en gezondheid wordt nog maar sinds kort erkend en het beseft dat hitte gezondheidsproblemen veroorzaakt is in Mozambique erg gering. Het is een zeer warm land, en daardoor merkt de lokale bevolking niet meteen dat het klimaat verandert en dat ze

kwetsbaarder worden. Plaatselijke artsen zijn zich er misschien niet eens van bewust dat bepaalde gezondheidsproblemen door hitte worden veroorzaakt. Het is hoog tijd dat we de ernst van de situatie doorgronden zodat we passende maatregelen kunnen nemen.'

ARBEIDSTEKORT

Er lijken – zoals Blanford al eerder zei - geen grenzen te zijn aan wat er binnen GeoHealth onderzocht kan worden, getuige de verscheidenheid aan onderzoek alleen al binnen de UT. 'Dit onderzoeksveld heeft veel te bieden, maar vaak wordt de potentie ervan niet benut. Helaas hebben geospatiale wetenschappen nog geen plaats in de meeste curricula voor epidemiologie en volksgezondheid, waardoor het op diverse vlakken niet ten volle wordt benut', zegt Justine Blanford. 'Daar proberen we op de UT verandering in te brengen. Vorig jaar zijn we gestart met het vak GeoHealth om die kloof te overbruggen. Hierdoor kunnen volksgezondheidsexperts en epidemiologen kennismaken met geospatiale tools en leren ze hoe deze kunnen worden ingezet voor verschillende aspecten van gezondheid. GeoHealth heeft heel wat te bieden. Om verschillende gezondheidsrisico's tegen te gaan hebben we ruimtelijke en temporele gegevens nodig, zodat we het volledige plaatje kunnen begrijpen.' •

i
V.L.N.R.
Kasandra Mingoti Poague
Carolina Pereira Marghidan
Justine Blanford
Carmen Anthonj

KISHORE SIVAKUMAR

'EEN DOCENT MOET BIJNA EEN IT-EXPERT ZIJN'

WAT MAAKT EEN DOCENT GOED? WAAR HAALT IEMAND DE PASSIE VANDAAN DE SOMS STOFFIGE STOF EVEN BOEIEND ALS BEGRIJPELIJK TE BRENGEN? IN DE RUBRIEK 'MEET THE TEACHER' STELLEN WE JE VOOR AAN DE UT'ERS MET HART VOOR ONDERWIJS EN LATEN WE EEN STUDENT OVER HEM OF HAAR VERTELLEN. DEZE AFLEVERING: STUDENT MILAN GOMES IN GESPREK MET KISHORE SIVAKUMAR.

18

Als Sivakumar (29) vertelt en bespiegelt over zijn handelen voor de klas, knikt Milan Gomes mee op momenten van herkenning. De 21-jarige ATLAS-student volgde talloze lessen van Sivakumar en deelt de hoofdlijnen van diens visie op onderwijs. Hij herinnert zich een college van Sivakumar over *brainwaves*. Gecomplieerde stof die ver van hem af stond. 'Maar Kishore kan als docent moeilijke stof heel goed terugbrengen naar de basis, zodat iedereen een goed begrip heeft van de inhoud, om daarna samen met de studenten de diepte in te gaan. Als je als docent over die eigenschap beschikt, dan maak je het verschil.' Een standpunt dat op een tevreden lach op het gezicht van zijn docent kan rekenen. 'Thanks, Milan.'

LEERCOACH

Het duo deelt de stelling dat de rol van een docent – zeker op een universitaire instelling – aan het veranderen is, al brengen ze daar beiden hun eigen nuanceringen in aan. Volgens Sivakumar is het niet eens zozeer de rol die verandert, maar moet een docent anno 2022 completer zijn dan ooit. Alleen kennisoverdracht is volgens hem niet genoeg. Hij of zij moet ook een leidende rol op zich nemen en voor meer diepgang zorgen. Volgens Gomes draait het niet alleen om completer zijn, maar is de rol voor een docent vooral complexer. Hij ziet het thuis bij zijn moeder, docente op een onderwijsinstelling. De primaire taak van een docent – kennis overbrengen – staat volgens hem ook bij haar voorop, maar hij meent dat eigenschappen als verantwoordelijkheid en de competenties als leercoach van steeds groter belang zijn. 'En kijk naar alle systemen die docenten moeten beheersen en bijhouden. Je moet bijna een IT-expert zijn.'

Sivakumar is ruim twee jaar aan de UT verbonden en sinds zijn eerste werkdag zoemt hij als een bezige bij over de campus. De ijverige onderzoeker – geboren en getogen in India – staat niet alleen met veel enthousiasme voor de klas – zowel voor University College studenten als voor studenten in de BMS-faculteit – hij is ook bijna op de helft van zijn promotieperiode. Hij verricht onderzoek naar het ontwikkelen van nieuwe pedagogische ontwerpen en instrumenten op het snijvlak van leerwetenschappen, ingenieursonderwijs en wetenschapsfilosofie.

INSPIRATIE

Sivakumar denkt veel na over de vraag wat een docent goed maakt. Het is volgens hem van groot belang voor een docent om te weten wanneer hij of zij verschil maakt. Daarbij staat één begrip

centraal: inspiratie. Niet alleen in het klassieke lesgeven, maar vooral in het contact met studenten. Die conclusie trekt hij uit zijn eigen ervaringen als student. Hij had als jonge leerling veel docenten die op een heldere wijze vertelden, maar hem niet raakten zoals andere docenten dat wel konden. Het verschil? De inspiratie. Volgens Sivakumar kun je als docent pas inspireren als de stof die je uitlegt jezelf ook enorm interesseert. Alleen dan kun je *deeply passionate* zijn.

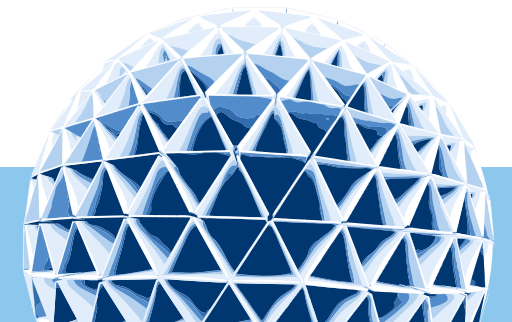
Die inspiratie en passie zijn volgens hem ook de kernwaarden die het onderscheid maken tussen een goede en een nog betere docent. Het geven van duidelijkheid. Waar sta ik als docent voor? Welke kant wil ik op? Volgens Sivakumar – die eerder in Madras en Parijs studeerde – maakt iedere docent op zijn eigen manier het verschil. Maar op de meetlat van succes voelt hij zich pas nuttig als hij via een student 'een klein beetje impact kan maken' op de maatschappij.

EXPRESSIE

Leidend zijn, inspireren, meedenken. De eigenschappen waarmee Sivakumar probeert op te vallen, zijn volgens hem alleen optimaal over te brengen met non-verbale communicatie. Dat maakt dat online onderwijs – zeker tijdens de lockdowns – voor hem enorm lastig was. En nog steeds is. Hij ziet zichzelf als een docent van de interactie en de expressie. Dat viel in één klap weg. Hij herinnert zich nog een laatste les van een semester, waarin hij eindelijk weer fysiek voor de klas mocht staan. Een klas waar Gomes – die bevestigend knikt en lacht – ook deel van uitmaakte. Pas toen merkte hij het belang van expressie. Die les was volgens hem namelijk onvergelijkbaar met alle eerdere lessen, terwijl de stof amper verschilde.

Innovatief willen zijn, studenten enthousiasmeren met nieuwe concepten en informatie, of zelfs experimenteren met opkomende onderwijsvormen zoals blended learning. Dat zijn aspecten waar Gomes als student blij van wordt. En vice versa – ook al weet hij dat het een enorm cliché is – geniet Sivakumar het meest van het Eureka-moment bij een student. Als iemand een twinkeling in zijn ogen krijgt, of begint te lachen bij een Aha-erlebnis. 'In die kennislanding een kleine rol vervullen, dat is waar ik het voor doe.' •

'Kishore kan moeilijke stof heel goed terugbrengen naar de basis'

BRECHJE MARÉCHAL OVER MILIEU EN DUURZAAMHEID

‘ALS WIJ HET NIET KUNNEN,
WIE DAN WEL?’

‘HET KOST MIJ NIET VEEL MOEITE OM MILIEUBEWUSTE KEUZES TE MAKEN’, ZEGT BRECHJE MARÉCHAL (47), BELEIDSMEDEWERKER MILIEU & DUURZAAMHEID AAN DE UNIVERSITEIT TWENTE. ZORGEN VOOR DE NATUUR LIJKT HAAR DAARMEE OP HET LIJF GESCHREVEN. MAAR, ZO ZEGT ZE ZELF, DUURZAAMHEID KAN VEEL VERSCHILLENDE DINGEN BETEKENEN. ‘IK PROBEER DE UT TE VERDUURZAMEN, MAAR DAT IS NIET ALTIJD DUURZAAM VOOR MIJZELF.’

Het was niet om één specifieke reden waarom Maréchal geïnteresseerd raakte in duurzaamheid. Wel was er een specifiek moment. Een moment waarop een Brabantse tiener besloot op te staan voor het milieu. ‘Toen ik een jaar of zestien was, probeerde een leraar op school een grap te maken over het weggooien van afval in de natuur’, vertelt ze. ‘Dat maakte me boos en ik zei tegen hem dat dat niet cool was; dat je voor het milieu moet zorgen en het niet moet vervuilen. Ik herinner me dat de hele klas zich omdraaide toen de leraar me vroeg te herhalen wat ik had gezegd. Ik overwoog om gewoon stil te zijn, maar uiteindelijk durfde ik op te staan voor waar ik in geloofde. En daar ben ik mee doorgegaan.’

Alles wijst erop dat dit waar is. Als Maréchal tijdens het interview koffie krijgt aangeboden bij Starbucks, vraagt ze eerst of het drankje in een keramische mok kan. Het antwoord is helaas nee, de keramische mokken zijn nu niet beschikbaar. ‘Dan houd ik het wel bij mijn water’, reageert de beleidsmedewerker. Ze heeft ook geen auto, fietst liever overal heen, is al bijna dertig jaar vegetariër en winkelt lokaal op de markt om het gebruik van plastic verpakkingen te minimaliseren. ‘Dit is allemaal vrij makkelijk voor mij. Milieuvriendelijke keuzes maken betekent niet dat je minder krijgt, het betekent gewoon bewust zijn.’ En dat is een les die overal kan worden toegepast, weet Maréchal uit ervaring.

OVER DE HELE WERELD

Honduras, Colombia, de VS, de Filipijnen. Dit zijn slechts enkele landen op de lijst van plekken waar Maréchal ooit woonde. Twente, waar ze nu al zeven jaar lang woont, is de plaats waar ze de langste

tijd doorbracht sinds ze haar ouderlijk huis verliet. Haar liefde voor nieuwe uitdagingen en het verkennen van verschillende uithoeken van de wereld is misschien wel begonnen tijdens haar ‘persoonlijke ontwikkelingsreis’ naar Kenia in 1996. ‘Toen ik in Wageningen milieuhygiëne studeerde, besloot ik van studierichting te veranderen en me op de tropen te richten, maar ik was nog nooit naar de tropen geweest. Daarom ging ik backpacken in Kenia. Al met al een geweldige ervaring. In die tijd was er geen e-mail, geen mobiele telefoon, en creditcards werkten nauwelijks. Ik deed vrijwilligerswerk op een biologische boerderij, waar ik de lokale taal niet verstond. Tijdens deze reis leerde ik ook om te gaan met eenzaamheid, dit helpt om jezelf niet te beperken en jezelf geen ervaringen te ontzeggen.’

Een paar jaar later liep Maréchal stage bij een onderzoeksinstituut in Colombia, waar ze ook haar man ontmoette (‘Hij komt uit Wales, maar hij werkte daar toen’) De volgende reis was naar Honduras, om aan haar scriptie te werken. ‘Ik woonde in de *middle of nowhere*, op vier uur afstand van de bewoonde wereld, in een gebied waar alleen radiocontact mogelijk was. Ik onderzocht erosie op de velden van boeren, maar ook de perceptie van boeren, want ik zag dat ze niet per se dezelfde taal spraken of dezelfde terminologie gebruikten als wetenschappers. Dat was waarschijnlijk de eerste keer dat ik beseftte hoe belangrijk het is om een gemeenschappelijke taal te vinden. Hetzelfde geldt voor duurzaamheid. Je denkt dat je dezelfde taal spreekt, maar je bedoelt iets heel anders. Voor mij betekent duurzaamheid verantwoord gebruik maken van grondstoffen en het minimaliseren van emissies. Maar voor veel mensen is dat nog steeds te abstract.’

‘Kies waar mogelijk voor de optie met de minste milieubelasting’

‘Ik heb op veel verschillende plaatsen gewoond. We verhuisden veel, vooral vanwege het werk van mijn man. Hij is hoogleraar Spatial Agriculture and Food Security. Ik had daardoor uiteenlopende banen op het gebied van opbouwwerk, lesgeven en onderzoek. Mijn master behaalde ik in de Filipijnen, waar ik werkte bij een onderzoeksinstituut op het gebied van duurzaamheid in de rijst-waardeketen. Het was waardevol om deze ervaringen op te doen,’ zegt Maréchal. ‘Het is belangrijk voor jonge mensen, studenten, om in aanraking te komen met verschillende culturen. Tegelijkertijd proberen we op de UT mensen ertoe te zetten na te denken over hoe ze reizen. Een groot deel van de CO₂-voetafdruk van de UT wordt veroorzaakt door het woon-werkverkeer en door zaken- of studiereizen van medewerkers en studenten. Waar mogelijk, kies de optie met de minste milieubelasting. Neem bijvoorbeeld binnen een straal van 800 kilometer de trein. We vragen mensen om alternatieven te overwegen, maar we proberen die alternatieven ook te faciliteren zodat je een milieuvriendelijkere keuze gemakkelijker kan maken. De inspanningen moeten niet alleen van de werknemers komen; wij moeten dit faciliteren. Toch kan iedereen keuzes maken die verduurzaming vereenvoudigen. Als je bijvoorbeeld een conferentie organiseert, organiseer die dan niet in de buurt van een luchthaven, maar in de buurt van een treinstation. En zorg ervoor dat mensen hybride kunnen deelnemen.’

VAN BELEID NAAR ACTIE

Binnen de UT is Maréchal programmamanager van het Sustainability, Energy & Environment (SEE) programma, dat medio 2018 leven werd ingeblazen om de SEE-prestaties van de universiteit te verbeteren. Vanuit de dienst Campus & Facility Management beheert ze de milieuvergunning en zorgt ze ervoor dat aan alle voorschriften, die hieraan verbonden zijn, voldaan wordt. Ze was mede-coördinator van de werkgroep op het gebied van duurzaamheid voor de nieuwe UT-strategie Shaping 2030, nam deel aan de Shaping Expert Group voor duurzaamheid en ontwikkelde het duurzaamheidsbeleid voor de bedrijfsvoering.

‘Toen iemand uit mijn hardloopteam deze UT-vacature deelde, wist ik dat de baan mij op het lijf geschreven was. Ik had een heleboel ideeën. Binnen mijn functie richt ik me op het maken van plannen om aan de duurzaamheidsambitie van de universiteit te voldoen, het verzamelen van informatie en het zorgen voor transparante berichtgeving. Een groot deel van mijn taak is het opstarten van duurzaamheidsprojecten. Met veel input van collega’s en studenten heb ik het duurzaamheidsbeleid opgesteld. Duurzaamheid staat nu weliswaar op de agenda van de UT, maar moet nog wel in de hele organisatie geïntegreerd worden. Om echte veranderingen door te voeren, is steun en input nodig van de faculteiten en afdelingen. Als duurzaamheidsteam verwachten mensen soms dat we alles weten en overal bij betrokken zijn, maar we kunnen niet overal tegelijk zijn. Iedereen moet bij het nemen van beslissingen of het plannen van projecten rekening houden met duurzaamheidsaspecten.’

‘Ik heb het gevoel dat er sinds 2018, toen ik hier begon te werken, veel is veranderd’, zegt Maréchal. ‘We zijn er aardig in geslaagd om duurzaamheid zichtbaar te maken. De volgende stap na het opstellen van beleid was het ontwikkelen van uitvoeringsplannen en onze doelen vertalen in actie. Onze ambities zijn vastgelegd en nu richten we ons op het boeken van vooruitgang. Met de huidige hoge energieprijzen is er nog meer stimulans om bewust om te gaan met ons energieverbruik. Een duurzame organisatie worden gaat met vallen en opstaan, maar uiteindelijk zal het ons lukken. Het laatste wat we willen is greenwashing. We willen echte vooruitgang. Soms kunnen we alleen kleine stappen zetten, omdat de organisatie nog niet klaar is voor grote stappen. Dat vind ik best lastig. Dus, we richten ons op hetgeen we de meeste impact kunnen maken – energie en mobiliteit – maar daarnaast heb je ook draagvlak nodig in de UT-gemeenschap. En daarvoor moet je je ook richten op zichtbare maatregelen. Zo zijn de werklunches sinds kort standaard vegetarisch. Als we veel kleine stapjes blijven zetten, worden er uiteindelijk grote stappen gerealiseerd.’

TIJD EN INZET

Over het algemeen is Maréchal blij met de beslissing om in Twente te gaan wonen. ‘Ik had een beetje een omgekeerde cultuurshock toen we hier kwamen wonen. Mensen gaan ervan uit dat je als Nederlander wel weet hoe je alles moet regelen, maar ik wist niet eens hoe ik een huis moest huren. Ik voelde me overweldigd door alle keuzes in de supermarkt, dat was ik niet meer gewend. Maar ik woon hier graag, je kunt overal naartoe fietsen en bent zo de natuur in.’

In de natuur zijn is iets wat ze meer zou willen. ‘Ik ben gedreven en veeleisend, ook naar mezelf toe. Ik werk hard en probeer de UT te verduurzamen, maar ik moet niet vergeten duurzaam te zijn voor mezelf. Lange tijd was ik bestuurslid van GroenLinks, maar stopte daarmee omdat ik beseftte dat ik meer tijd nodig heb voor mezelf. Daarom probeer ik meer te sporten, boeken te lezen, in de zomer in een hangmat in de tuin, wat groenten te kweken en van het leven te genieten.’

Wat betreft de toekomst wil Maréchal dat de UT haar duurzaamheidsambities waarmaakt. ‘Daar wil ik aan bijdragen, maar er ook voor zorgen dat ik duurzaam met mezelf omga. Ik wil meer balans vinden. De situatie in de wereld raakt me. Toch wil ik ook alle kleine stapjes waarderen om gemotiveerd te blijven en geloven dat verandering mogelijk is. Ik weet dat veel mensen in de duurzaamheidssector met dezelfde gevoelens worstelen. Er zijn tegenwoordig ook zoveel zorgen en prioriteiten in de maatschappij. Hoe kunnen we duurzaamheid dan bovenaan hun prioriteitenlijst zetten? We moeten mensen op de UT de mogelijkheid bieden om tijd te besteden aan duurzaamheid. Want we kunnen onze ambities niet bijstellen of verlagen, niet gezien de huidige situatie in de wereld. We zijn een universiteit. Als wij het niet kunnen, wie dan wel? Laten we het voortouw nemen.’ •

HOOG- VLIEGERS

Met een heus circus op de campus vierden studenten en oudgedienden van Cnødde in oktober hun vijftigjarig bestaan. Het college, zoals de leden hun club noemen, is sinds de jaren zeventig een uitvalsbasis voor jonge heren die niet alleen voor hun studie naar Enschede komen. De geel-gesweaterden willen uitblinken in alles wat het studentenleven te bieden heeft. Voor de buitenwacht is het misschien wat brallerig en schreeuwerig – maar ach... wat weten zij nou. Wie een oudgediende Cnøddiaan door de zoekmachine van Google trekt, vindt een glanzende LinkedIn-pagina waarop niet zelden 'CEO' als functie prijkt. Cnøddianen stijgen al vijftig jaar boven zichzelf uit. Hoogvliegers dat zijn het. Alleen in hun eigen circustent, op het hoogtepunt van Cirque de Cnødde, moeten ze één dame boven zich dulden. Maar daar lijken ze, gezien de gezichten, geen enkel probleem mee te hebben. •

CLAIRIFY KLAART DE LUCHT VOOR INKAKMOMENTEN

FRISSE LUCHT IN ELKE KANTOORRUIMTE. DAARMEE WIL START-UP CLAIRIFY DE WERELD VEROVEREN. UT-ALUMNUS WIM KAMERMAN, EEN VAN DE OPRICHTERS, VERTELT OVER DE REIS VAN HET BEDRIJF. 'DOOR CORONA STOND LUCHTKWALITEIT AL SNEL BOVENAAN IEDERS LIJSTJE.'

26

Het is november 2019, als Wim Kamerman zich meldt voor de diploma-uitreiking van zijn studie Business Information Technology. Zoals bij zoveel alumni markeert zo'n dag het einde van een tijdperk en het begin van een nieuwe. Dat nieuwe tijdperk begon voor Kamerman vrij abrupt. Studiegenoot Tibor Casteleijn vertelde onder het genot van een biertje over Clairify, een start-up die hij samen met Felix van den Horst had opgezet tijdens een ondernemerschapminor aan de Universiteit van Amsterdam. Casteleijn liet Kamerman weten dat ze nog een ticket over hadden voor Web Summit, een befaamde technologieconferentie in Lissabon. Vertrek? De volgende ochtend, om 6 uur, vanaf Schiphol.

Het driekoppige oprichtingsteam van Clairify vond elkaar in een Airbnb in de Portugese hoofdstad. Ze stortten zich op een 'onzichtbaar probleem', vertelt Kamerman. 'Wanneer we naar het comfort van onze binnenruimtes kijken, kijken we in principe naar vier factoren: de temperatuur, akoestiek, het licht en de luchtkwaliteit.' En met name die laatstgenoemde factor was altijd een ondergeschoven kindje, stelt Kamerman. 'Terwijl luchtkwaliteit een aantoonbaar negatief effect heeft op iemands cognitief vermogen. Iedereen kent ongetwijfeld dat duffe gevoel, die inkakmomenten. Die ontstaan niet zomaar.'

CORONA

Met die propositie gingen de jonge ondernemers aan de slag. De sensor die ze bouwden oogt als een vliegende schotel en kan van

alles meten in een binnenruimte: van CO2 tot gevoelstemperatuur, fijnstof en aerosolen. Die sensor is gekoppeld aan analysesoftware en gebouwbeheersystemen. Toen was daar ineens de coronacrisis. 'Door het coronavirus groeide het bewustzijn over de grootte van het probleem enorm. Al snel stond luchtkwaliteit bovenaan het lijstje van potentiële klanten en wisten ze Clairify des te beter te vinden. Misschien niet om de reden dat we het bedrijf waren begonnen, maar we hebben er zeker een boost door gekregen.'

Zo wist CBRE, 's werelds grootste vastgoedadviesbureau, Clairify te vinden voor een pilotproject. Ook A'DAM Toren, Artsen zonder Grenzen en de Universiteit van Amsterdam behoren tot de klanten van Clairify en eerder dit jaar kwamen investeerders OostNL en Rockstart met een financiële impuls. Het bedrijf groeide van drie oprichters naar een team van negen medewerkers, met een hoofdkantoor en productieomgeving in Enschede en een saleskantoor in Amsterdam.

NEE ZEGGEN

Geen vuiltje aan de lucht, zou je zeggen. Toch kijkt Kamerman kritisch naar de ontwikkelingen van het bedrijf. 'We zitten niet meer in de fase dat we drie jongens zijn met een leuk idee. Wil je verder groeien, dan kun je het niet alleen op sympathie winnen. Je wil dat klanten je kiezen om rationele reden, omdat je een bewezen product hebt dat waarde toevoegt. Maar daarbij gelden andere – commerciële – wetten. 2022 was voor ons het jaar om te leren hoe we de meeste waarde kunnen toevoegen aan de markt. Dat betekent

bouwen aan een supersolide en schaalbare waardepropositie, waarmee we wereldwijde impact willen maken.'

Daarbij is de belangrijkste les: keuzes maken. 'Te veel ja zeggen tegen alles, dat is het grootste gevaar. Liever doen we één ding ontzettend goed', aldus de UT-alumnus. Zo maakte het bedrijf de bewuste keuze om geen consumentenproduct voor een webshop te maken, maar richt Clairify zich specifiek op eigenaren van kantoorpanden. Kamerman legt uit waarom. 'Eerder gold misschien nog wel een *split incentive*; waarom zou een vastgoedeigenaar zich al te druk maken over het feit dat de medewerkers van hun huurders wegdommelen? Wij geloven echter dat de tijdsgeest en de markt verandert. Voor huurders zijn vier muren en een plafond niet goed genoeg meer. Daarom moeten eigenaren werken aan een toekomstbestendig vastgoedportfolio. Daarin speelt luchtkwaliteit een belangrijke rol.'

SAGRADA FAMÍLIA

Of de aanpak van Clairify zijn vruchten afwerpt, is nog de vraag. 'De salescycli in vastgoed zijn lang. Dat maakt de validatie ook lastig; we moeten geduld hebben.' Maar dat is voor Kamerman ook het typerende aan het ondernemen. 'Het doet me denken aan de Sagrada Família in Barcelona, met al die hijskranen die uit de basiliek steken.

'Luchtkwaliteit was altijd een ondergeschoven kindje'

Als beginnende ondernemer ben je in zekere zin ook aan het bouwen terwijl je de winkel openhoudt.'

Want ook al heeft Clairify voorzichtig aan al wat weg van een stormachtig succesverhaal, Kamerman vertelt liever het eerlijke verhaal. 'Het is heel makkelijk om te denken dat alles op rolletjes loopt. Een buitenstaander ziet het grote plaatje, de stijgende lijn. Maar wat ze niet zien, is de dagelijkse zoektocht en de onzekerheid. Dat ondernemen een sprong in het diepe wagen is, zonder garantie op succes. Maar dan kun je maar beter zorgen dat je geniet van de reis.' •

27

TOPSPORT EN STUDIE, LUKT DAT?

28

ZE STUDEREN OP DE UT EN WERKEN DAARNAAST KEIHARD OM ALS TOPSPORTER TE KUNNEN EXCELLEREN. DE UT TELT JAARLIJKS GEMIDDELD VEERTIG STUDENTEN EN MEDEWERKERS MET EEN TOPSPORTSTATUS. WAT BRENGT DIE STATUS HEN? EEN ZWEEFVLIEGER, EEN TOPZEILSTER EN EEN VOETBALSTER VAN FC TWENTE AAN HET WOORD OVER HUN GROTE PASSIE.

KAYLEIGH VAN DOOREN (23) Student Business Administration en voetballer (aanvallende middenvelder) bij FC Twente en Oranje

'Voor mijn tijd in Twente speelde ik drie seizoenen Eredivisie bij PSV. Dat combineerde ik met de opleiding International Business Administration aan de Tilburg University. Ik woonde toen nog bij mijn ouders in Veldhoven, maar studeerde fulltime naast mijn voetbalcarrière. Op termijn was dat pittig. Die twee ballen in de lucht houden was eigenlijk te veel. Ik moest continu pieken en dat ging ten koste van mijn rust. Op de training dacht ik aan studie en vice versa.

Om een sportieve stap vooruit te maken, stapte ik anderhalf jaar geleden over naar FC Twente. Ik overwoog nooit om niet verder te studeren. Er zijn ook speelsters die alleen voetballen, maar ik vind het belangrijk en fijn om mezelf intellectueel bezig te houden.

Die prikkel heb ik nodig. Ik wil naast voetbal ook volledig in iets anders op kunnen gaan.

Ik koos er bewust voor om mijn eenjarige master te spreiden over twee jaar. Ik train zeven keer per week, plus nog één of twee wedstrijden. Alle trainingen zijn overdag, dus ik mis bijna al mijn lessen. Af en toe kan ik een les in de namiddag of een verdwaalde avondles meepakken, maar vaak moet ik de gemiste schooluren in de avond compenseren. Het is zonde dat je lessen tegenwoordig bijna niet meer terug kan kijken. Dat was fijn aan de coronatijd, toen stelden de docenten alle colleges online beschikbaar. Dat maakte het makkelijker om alles te begrijpen. Nu moet ik het vaak doen met wat slides, maar mis ik de uitleg.

De topsportregeling biedt mij flexibiliteit. In mei had ik EK-voorbereiding met Oranje en die viel precies tegelijk met mijn tentamens, maar die kan ik dan verplaatsen. De flexibiliteit en de wil om mee te denken van de docent is daarin belangrijk. Soms kan ik ook een vervangende opdracht maken als ik niet aanwezig kan zijn.

De verantwoordelijkheid om alles te organiseren ligt bij de sporter, dus dat vraagt pro-activiteit. Een topsportcoördinator op de UT zou ons helpen. Die was er in Tilburg wel, al moet ik zeggen dat alles hier minstens zo goed is geregeld.

Ik wil mijn master halen, omdat ik nadenk over een leven na voetbal. Als je tot de 35e kan blijven voetballen doe je het heel goed. Ik hoop af te studeren bij FC Twente en heb al contact gehad met technisch-directeur Jan Streuer. Daar is genoeg te doen wat betreft management en innovatie. Later in de voetbalwereld blijven werken lijkt me interessant, in de beleidssector of als zaakwaarnemer. Als vrouw in de mannenvoetbalwereld werken is nu nog lastig, denk ik. Als vrouw kom je eerder onder vuur te liggen. Toch interesseert die wereld me wel.

Ik heb nog een contract tot de zomer bij FC Twente. Wat ik daarna ga doen zal de tijd leren, dat ligt er ook aan hoe ik presteer. Ik heb het heel goed naar mijn zin bij FC Twente. Een warme club die

goed presteert en om de prijzen speelt. Misschien blijf ik nog even in Nederland, maar de ambitie om in het buitenland te voetballen heb ik zeker. In februari 2022 kreeg ik mijn eerste oproep voor het Nederlands Elftal en komende zomer is het WK in Australië en Nieuw-Zeeland. Daar wil ik heel graag bij zijn. Ik merk dat ik nog veel meer kan, dus ik wil stappen blijven maken. Daar focus ik op, dan volgt het resultaat vanzelf.' •

*'Ik mis bijna
al mijn lessen'*

29

EMILIE VAN EPS (20)

Student Creative Technology en topzeilster

'Mijn vader is een zeilliefhebber. Hij nam ons van jongs af aan mee varen. Hoewel ik het zeilen met de paplepel kreeg ingegoten, werd ik pas echt enthousiast toen ik op mijn zestiende voor het eerst in een catamaran stapte. Dat vond ik supercool. Vanaf dat moment ging ik fanatiek naar zeilkampjes en wedstrijden. Eigenlijk best laat: de meeste topzeilers beginnen al op de basisschool.

De afgelopen jaren voer ik op een Nacra 15, een catamaran voor wedstrijdzeilers. Inmiddels ben ik overgestapt naar een grotere boot, de Formule 18. Het mooie aan een catamaran is de snelheid en adrenaline. Vaak komt de boot los van het water en vlieg je als het ware. Catamarans zijn echte *high performance* boten, heel wat anders dan een simpele optimist. Of het een gevaarlijke sport is? Als je goed oplet, valt het best mee. Een blauwe plek en misschien zelfs een breuk, dat gebeurt weleens. Maar er vallen geen doden.

Ik vaar samen met een vaste maat. Hij doet de zeilen, ik ben de stuurvrouw. Bij wedstrijden komt het vooral aan op tactiek. Mijn kracht is om rustig te blijven. Tijdens de start willen alle boten op dezelfde plek komen, daar waar de wind het gunstigst staat. Het is behoorlijk dringen met soms wel tweehonderd boten en er zijn allerlei voorrangsregels. Op zulke momenten moet je niet in de stress raken en vooral niet te verlegen zijn. Als wij het recht hebben om ergens te liggen, dan ga ik niet aan de kant, ook niet voor een boot van veertigduizend euro.

Het topzeilen is best hard trainen, gemiddeld twintig uur per week. In de winter gaan we drie weken op trainingskamp in Spanje. Ik train uitsluitend in het weekend, doordeweeks studeer ik in Twente.

Het sporten is best goed te combineren met mijn studie Creative Technology. Docenten zijn gelukkig flexibel en ik krijg bepaalde vrijstellingen. Als er een wedstrijd is, kan ik daar altijd heen. Soms is het wat behelpen. Ik weet nog dat ik vlak voor De Ronde om Texel een toets moest maken. Die heb ik op het strand met een laptop op schoot via Microsoft Teams gemaakt.

*'Als er een wedstrijd is,
kan ik daar altijd heen'*

Ik woon in Enschede op de campus en heb het erg naar mijn zin, al is het een beetje ver van het water. Naast mijn studie probeer ik zoveel mogelijk sociale activiteiten te ondernemen. Ik ga weleens op stap, maar sporten vind ik leuker. Ik voetbal bij Drienerlo, zit bij surfvereniging Hardboard, doe aan theatersport en sinds kort ook aan spikeball. Voor mijn studie doe ik teaching assistant-werk en vorig jaar zat ik bij studententeam Solar Boat Twente. Ik probeer op de universiteit hard te werken en geen tijd te verdoen, zodat ik 's avonds tijd heb voor leuke dingen.

Afgelopen zomer zijn we op het Europees Kampioenschap tweede geworden voor de boten onder 21. Het was in Italië, in een prachtige omgeving. Dat was een hele ervaring. Komende zomer gaan we naar het WK in Duitsland. Mijn droom is om in de SailGP-klasse te varen, zeg maar de formule 1 voor zeilboten. En de Olympische Spelen zou natuurlijk geweldig zijn. Maar ik vind een leuke baan voor later net zo belangrijk. Mijn studie is heel interessant en technologie heeft mij altijd gefascineerd, daar wil ik later óók mee aan de slag.' •

JELMER VIS (25)

Student Mechanical Engineering en topzweefvlieger

'Zoals zo vaak bij topsporters kwam ik via mijn vader in aanraking met mijn grootste hobby: zweefvliegen, of gliding zoals de sport internationaal bekendstaat. Daarnaast ben ik praktisch naast het vliegveld van Hoogeveen geboren. Zweefvliegen is vliegen zonder motor. Daarin zijn meerdere soorten te onderscheiden, maar ik zit in een heel gestroomlijnd vliegtuig met langere vleugels en zweef zo van wolk naar wolk, om zo lang mogelijk in de lucht te blijven.

'Ik gebruik een vliegtuig van de club, maar beschik ook over een eigen machine. Een oud model dat ik zelf heb opgeknapt. Bij wedstrijden wordt het deelnemersveld via een sleepstart de lucht in getrokken en dan koppelen we los en zijn we vrij om te zweven. Ervaring is een kernbegrip in de sport. Rond je veertigste ben je op je best. Hoe langer je zweefvliegt, hoe beter je de lucht kan lezen. De sport vraagt fysiek weinig. In de lucht heb je constant een verhoogde hartslag, dus het is vermoeiend, maar fysiek niet uitdagend.'

*'Rond je veertigste
ben je op je best'*

'In de lucht maak je tijdens wedstrijden het verschil door zo goed mogelijk om te gaan met thermiek. Je wil in stijgende lucht vliegen. Bij thermiekbellen pak je namelijk hoogte, dus in feite zweef je van thermiekbellen naar thermiekbellen. Het ideale weer is zon met veel schapenwolken. Hoe je weet hoe je moet zweven? Vooral

op gevoel en naar buiten kijken. Alles in de cockpit is namelijk mechanisch. Ik beschik niet over duizenden knopjes aan boord of complexe navigatieapparatuur. Anderzijds heb ik ten opzichte van beroepspiloten geen autopiloot aan boord. Wat de sport lastig maakt: bij hardlopen weet je ongeveer hoe snel je kan, maar als ik één thermiekbellen mis, dan ben ik klaar. Dan moet ik landen in een weiland of akker. Dat hoort er soms bij. Dan lees je in de krant weer dat er een vliegtuig is gecrasht, of belt iemand met spoed een ambulance, terwijl dat gewoon gecontroleerd gaat.'

'Vanaf volgend jaar stap ik over naar de seniorenklasse. Het lastige is dat ik dan nationaal niet meer tot de top behoor. In de juniorenklasse vloog ik op drie wereldkampioenschappen en meerdere Europese kampioenschappen. De concurrentie in de seniorenklasse voorbijstreven is een flinke uitdaging. En mocht ik het WK volgend jaar toch halen: dat wordt gehouden in Australië. Mijn vliegtuig die kant op krijgen is financieel bijna niet te doen. Dat krijg ik niet voor elkaar door ome DUO lief aan te kijken.'

'Trainen doe ik vooral op de simulator in het winterseizoen. Dat valt goed te combineren met mijn studie, maar tijdens wedstrijden ben ik vaak één of twee weken weg. Daarom betekent de topsportstatus veel voor mij. De flexibiliteit en de financiële ondersteuning zijn heel welkom. Alles in mijn schema propfen is constant puzzelen, maar het is vol te houden. Vooral omdat ik mijn studie en sport te leuk vind om te laten vallen.'

'Gek genoeg zijn de gevolgen van de coronapandemie voor mij een zegen. Door digitaal onderwijs kan ik veel vanuit Drenthe doen en hoef ik amper in Enschede te zijn. Dat brengt veel lucht in mijn agenda. Mijn blik gaat nu op afstuderen en nieuwe doelen stellen in de sport. Vanaf de start in Twente was het mijn doel om niet te lenen en de studie nominaal te halen. Vooralsnog lukt dat, met dank aan de topsportregeling.' •

UT-ALUMNUS TIM VAN DE RIJDT

MEEDANSEN BIJ MOSA MEAT

DE LOOPBAAN VAN UT-ALUMNUS TIM VAN DE RIJDT (40) IS ALLESBEHALVE DERTIEN IN EEN DOZIJN. NA NEWCOM EN GOOGLE WERKT HIJ INMIDDELS ALS CHIEF MARKETING OFFICER BIJ KWEEKVLEESBEDRIJF MOSA MEAT. 'WE GOKKEN NIET OP EEN MASSALE GEDRAGSVERANDERING VAN DE CONSUMENT, DAAROM KWEKEN WE VLEES.'

Wie UT-alumnus Tim van de Rijdt wil begrijpen, moet naar het filmpje van de 'Shirtless Dancing Guy' op YouTube zoeken. In de video staat een man te dansen op een festival, een beetje gek en helemaal alleen. Tot er na wat ongemakkelijke seconden een tweede festivalganger begint mee te dansen. Hij roept z'n vrienden erbij en niet veel later staat een menigte los te gaan op de muziek. De vertaling naar het bedrijfsleven: de 'Shirtless Dancing Guy' is een ondernemer of uitvinder met een – op het eerste oog – krankzinnig plan, tot er iemand bijkomt die gelooft in het verhaal en gaat 'meedansen'.

Van de Rijdt ziet zichzelf niet als de eerste shirtloze festivalbezoeker, maar wel als tweede meedanser. Precies deze rol vervult hij bij het Nederlandse bedrijf Mosa Meat. In 2013 weten hoogleraar Mark Post en voedselkundige Peter Verstrate de eerste kweekvleeshamburger te maken. Voedselkenners die live op televisie mogen proeven, vinden de burger best lekker, maar wel een beetje droog (omdat het vlees nog weinig vet bevat). Als Van de Rijdt van het project hoort, is hij direct enthousiast. 'Ik bood aan om te helpen. Dat heb ik anderhalf jaar gedaan vanuit de trein en in de avonduren, naast mijn baan.'

KWEEKVLEES

Inmiddels is Van de Rijdt alweer jaren in dienst van Mosa Meat. Bij het Limburgse bedrijf maken ze met één minuscuul stukje vlees uit een levende koe via celvermeerdering een hamburger. Echt vlees dus, maar zonder dat een dier daarvoor moet worden geslacht. De laatste jaren is er in deze 'cellulaire agricultuur' een hele industrie ontstaan, waar vlees, vis en leer wordt geproduceerd. Momenteel is de grote

uitdaging om vlees van hoge kwaliteit, op grote schaal en voor een goede prijs te maken, legt de alumnus uit. Let wel: de kosten voor het eerste stukje kweekvlees in 2013 bedroegen 250 duizend euro.

Het product van Mosa Meat moet bovendien een zo klein mogelijke ecologische voetafdruk hebben, want dat is in potentie hét grote voordeel van 'cellulaire agricultuur' ten opzichte van conventionele veeteelt. 'Aan onze huidige veeteelt zijn negatieve consequenties voor het klimaat verbonden', weet Van de Rijdt. 'Misschien gaan we in Nederland minder vlees eten door plantaardige alternatieven, maar wereldwijd groeit de vleesconsumptie nog altijd. De consumptie van vlees heeft namelijk een directe correlatie met welvaartstoename.'

PETRISCHAAL

Gecultiveerd rundvlees ten opzichte van geslacht rundvlees vergt 95 procent minder landbouwgrond, zorgt voor 93 procent minder luchtvervuiling en verbruikt 78 procent minder water, blijkt uit cijfers van onderzoeksbureau CE Delft. Bijkomend voordeel: de consument kan vlees blijven eten. 'Met onze techniek gokken we niet op massale gedragsverandering van de consument; niet iedereen zal uit vrije wil veganistisch worden. Daarom maken we met Mosa Meat hetzelfde vlees op een duurzame manier.'

Maar hoe wordt het een commercieel succes? Daar ligt een belangrijke taak voor CMO (Chief Marketing Officer) Van de Rijdt. Zijn opgave is driedelig. 'Allereerst kijk ik waar we ons vlees kunnen aanbieden. Op dit moment mogen we onze burgers niet zomaar overal verkopen, zelfs het proeven ligt gevoelig in Nederland. Ook onderhoud

ik contact met mogelijke afnemers, zoals supermarkketens of restaurantchefs, oftewel de 'saleskant'. Tot slot probeer ik het product onder de aandacht te brengen en het beeld te bepalen. We willen ons vlees natuurlijk op zo'n manier presenteren dat je het water in de mond loopt. Het beeld waarbij een professor met een petrischaal ergens in een vaag laboratorium vlees kweekt, klopt niet. De plek waar wij het vlees produceren heeft meer iets weg van een brouwerij.'

TWENTE

Zijn eerste vaardigheden op het gebied van communicatie en marketing leert Van de Rijdt in Enschede. In 2000 komt hij naar de Twentse campus voor de studie toegepaste communicatiewetenschap (TCW). 'Ik ben een echte generalist en vond in TCW een brede opleiding. Bovendien was de campus geweldig; een soort Center Parcs waar ik ook nog kon studeren.' Van de Rijdt was naar eigen zeggen een 'academische laatbloeiër'. 'Pas aan het eind van mijn studie kreeg ik door dat je met wetenschap zelf iets kan toevoegen aan wat we al weten. Toen viel voor mij het kwartje.'

Nog belangrijker is zijn ontmoeting met Neil van der Veer, oprichter van Newcom. Het onderzoeksbureau maakt in die jaren onderdeel uit van de opleiding TCW en specialiseert zich in online onderzoek, in plaats van papieren vragenlijsten. Veel TCW-studenten kunnen bij het bloeiende Newcom aan de slag. 'Na mijn opleiding werkte ik als projectleider een paar jaar bij Newcom, dat inmiddels verderging als commercieel bedrijf. Het was een toffe tijd bij een jong bedrijf met allemaal enthousiaste en ambitieuze mensen.'

GOOGLE

Hoewel Van de Rijdt niet zoekt naar een andere baan, komt er in 2008 een nieuwe kans voorbij. 'Het begon eigenlijk op de UT, waar in mijn studiejaren één van de snelste netwerken van de wereld lag.

Ik heb daardoor een klap van de digitale molen gekregen. Puur uit interesse zocht ik rond 2008 naar wat informatie over datacenters van Google. Ik kwam erachter dat Google een commercieel kantoor in Amsterdam heeft. Door mijn fascinatie voor het bedrijf besloot ik te solliciteren. Het was een beetje God zegene de greep, maar na een sollicitatieproces van zeven maanden, midden in de kredietcrisis, kreeg ik de baan.'

Binnen Google vervult Van de Rijdt verschillende rollen, waarbij hij zich uiteindelijk toelegt op consumentenmarketing. 'De mensen die het maken, vormen de kern van het bedrijf. Ik vond het interessant om een brug te vormen tussen de wens van de markt en de engineers. Er zijn grote verschillen tussen landen als het gaat om productwensen. Een goed voorbeeld is de situatie in Nederland, waar mensen veel waarde hechten aan het openbaar vervoer en de fiets. Andere landen zijn meer gericht op de auto. Als eerste land van de wereld konden we alle actuele OV-informatie over vertrek- en aankomsttijden in Google Maps verwerken, om aan te sluiten bij de specifieke wensen van de Nederlandse markt.'

De UT-alumnus is goed op zijn plek bij Google, maar na verloop van tijd voelt hij de aanranding om meer aandacht te besteden aan 'wat de wereld nodig heeft'. Van de Rijdt gelooft heilig in technologische oplossingen voor grote maatschappelijke problemen, zoals klimaatverandering. Bij Mosa Meat gaat het om duurzaam vlees. 'Maar de beweging is veel breder. Het gedrag van consumenten verandert niet snel genoeg en overheden handelen traag. Met de nieuwe beweging, noem het 'hacking capitalism', willen we problemen onafhankelijk van de overheid en het consumentengedrag oplossen door middel van technologie. Deze ontwikkeling is keihard nodig en daarom ben ik gaan meedansen bij Mosa Meat.' •

COLUMN

Foto: Rikkert Harink
Tekst: Hiska Bakker

SPELEN IN CRISIS-TIJD

Is het leven een spel? Of is het bittere ernst? Neem nu studentengrappen die soms worden veroordeeld als lichtzinnig of zelfs ongepast in onze tijd van allerlei crises. Studenten bijvoorbeeld die tijdens de introductie dagenlang rondlopen met een grote houten hamer over de schouder. Of met een roze tutu over hun broek. Kunstwerk The Head dat opeens een stropdas draagt. Of practical jokes van collega's.

Ik studeerde af op de studententijd van Pieter Jelles Troelstra. Hij werd later bekend als advocaat voor de armen en socialistisch politicus. Hij was één van de oprichters van de voorloper van de PvdA. In 1918, een jaar na de Russische Revolutie, riep hij op tot een socialistische omwenteling in Nederland. Daar was ons land niet rijp voor.

Troelstra studeerde van 1882 tot 1888 Rechten in Groningen en was lid van Vindicat, het studentencorps. Zo'n anderhalve eeuw geleden was het de normaalste zaak van de wereld dat je aansloot bij die vereniging; het was zelfs bizar als je het niet deed. Dan werd je uitgescholden als nihilist. Troelstra was bepaald niet op zijn mondje gevallen en werd waarschijnlijk om die reden bij de ontgroening hard aangepakt. Zo hard dat zijn vader en zus hem aanraadden de hondse vernederingen niet langer te pikken en het corps te verlaten. Dat deed hij niet. Na een maand was de groentijd ten einde. Troelstra voerde als preses van de groenen het woord bij de inauguratie. Hij werd lid van maar liefst tien genootschappen waarvan drie borrelgenootschappen. Hij stortte zich in het feesten. Dronkenschap, schulden bij kasteleins, rotzooien met het gezag, tot in de vroege ochtend lallen op straat: hij deed het met overgave. Die hartstocht toonde hij overigens ook in het schrijven van talloze gedichten en in vurige pleidooien voor de Friese taal.

Een onbezorgde studententijd dus? Nee, in kranten vond ik een andere kant van hem. Hij schreef kritische artikelen over armoede, honger, werkeloosheid, de diepe kloof tussen rijk en arm. Een staking van Enschedese textielarbeiders kreeg zijn steun. Onder het pseudoniem van Piet van Heuvel, timmerman te Leeuwarden, publiceerde hij drie jaar lang een tweewekelijkse rubriek in de Friesche Courant. In die columns werd hij steeds politiker. Ging het eerst nog over zijn mooie nichtjes of een spannende kaatswedstrijd, in de loop der tijd begon hij te ijveren voor algemeen kiesrecht zodat ook arme mensen invloed op het landsbestuur zouden krijgen. Ik ontdekte dus dat Troelstra zich als student al volop mengde in het debat over misstanden in de maatschappij.

En ondertussen ging die ernst probleemloos samen met lol in zijn studententijd. Historicus Johan Huizinga publiceerde in 1938 - in de gespannen tijd voor de Tweede Wereldoorlog toen de crises zich net als nu opstapelden - het boek Homo Ludens: de spelende mens. Daarin stelt hij dat spel een voorwaarde voor onze cultuur is. Onze beschaving gaat kapot als mensen zichzelf de vrijheid ontnemen om te relativeren, buiten de lijntjes te kleuren, zijpadjes in te slaan. En misschien is dat vermogen tot spel vooral cruciaal in deze donkere tijd. De allergrootste wijsheid is dat je weet wanneer je het serieuze kunt of moet afwisselen met het ludieke. In sommige situaties is bittere ernst noodzakelijk. Denk aan oorlog, armoede, klimaat en honderdduizend andere vormen van ellende. Maar soms mag je spelen. •

Hiska Bakker

Historica, journalist en medewerker Studium Generale

'IK REIK MENSEN GRAAG DE HAND'

Zijn het studenten of onderzoekers? Promovendi vormen zo hun eigen categorie. Hoe is het om de soms eenzame weg naar een doctorsgraad te bewandelen? In deze reeks zetten we de jonge onderzoekers van de Universiteit Twente in de schijnwerpers. Aan het woord Roberto Cruz Martinez, informatiespecialist, universiteitsraadslid en promovendus aan de UT.

WAAROM IK HIER BEN

'Ik kwam in 2016 naar Nederland voor een masteropleiding psychologie. En was op zoek naar een rustige en kalme plek die aansloot bij mijn levensstijl, zodat ik me goed kon concentreren op mijn studie. Ik koos puur en alleen voor de UT vanwege de opleiding zelf. Want Nederland kende ik niet en had geen idee hoe het in Enschede zou zijn, maar van begin af aan was ik van plan om hier om hier langer te blijven.

De keuze om psychologie te gaan studeren was voor mij vanzelfsprekend. Daar heb ik nooit aan getwijfeld, het was de enige optie. Ik had altijd al veel belangstelling voor de mens, voor wat ons drijft, hoe we denken. Ik was er gepassioneerd over geraakt, maar wilde geen therapeut worden. Vooral sociale psychologie trok mij aan; wat ons als gemeenschap beïnvloedt. Dat is waarschijnlijk ook de reden waarom ik bestuurslid was van P-NUT (PhD Network of the University of Twente, red.) en nu lid ben van de universiteitsraad. Ik reik mensen graag de hand.

Ik was altijd al erg proactief en mondig en geniet erg veel van activisme. Misschien wel té veel. Als individu kun je een groot verschil maken – voor jezelf, maar ook voor anderen. Dat is mijn passie en inmiddels een principe geworden. Ik wil dat mijn werk meer is dan alleen

de baan die ik op dat moment heb. Door betrokken te zijn en me actief in te zetten om dingen te veranderen, hoop ik ook mensen te motiveren om dat ook te doen. Nu ik ouder word en meer ervaring heb, heb ik het gevoel dat ik zoveel mogelijk anderen moet helpen. Binnenkort krijgt mijn generatie het immers voor het zeggen.'

WAT IK DOE

'Mijn promotieonderzoek draait om zelfregulatie, ook wel 'zelfmanagement' of 'zelfzorg' genoemd als het gaat om gezondheidsregulatie. Dit verwijst over het algemeen naar wat iemand bewust kan doen om zijn of haar leven te plannen op basis van zijn of haar doelen, welke cognitieve functies of specifieke gedragingen daarbij horen, enzovoort. Ik richt me op hoe personen met chronische aandoeningen beter voor zichzelf kunnen zorgen. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om patiënten met hartfalen of mensen die herstellende zijn van een beroerte. En omdat wij de UT zijn, doe ik onderzoek naar toepassingsmogelijkheden van digitale technologie. Ik kijk hoe we technologie ontwerpen en gebruiken om mensen te motiveren en veranderingen in hun levensstijl mogelijk te maken.

Mijn promotieonderzoek werd mogelijk gemaakt dankzij een beurs van de Mexicaanse Nationale Raad voor Wetenschap en Technologie, maar die beurs verviel in 2021. Ik had een verlenging nodig om mijn onderzoek voort te zetten, dus zocht ik een baan. Gelukkig kon ik voor mijn huidige functie als informatiespecialist solliciteren, wat nu mijn fulltimebaan aan de UT is. Nog steeds schrijf ik aan mijn proefschrift, maar de laatste tijd was er weinig tijd en aandacht. Ik moet me meer gaan inzetten. Het is een gedragsprobleem geworden – en ik ben een expert op dat gebied, dus ik weet hoe dat gaat. Het patroon moet worden doorbroken. Iedereen was erg behulpzaam en had veel begrip voor mijn situatie. Nu is het aan mij.'

i

ROBERTO CRUZ MARTINEZ

Onderwerp promotieonderzoek

eHealth-technologie ter bevordering van zelfmanagement voor patiënten met chronische ziekten.

Baan

Informatiespecialist en Open-Access-specialist bij LISA (Library, ICT-Services en Archive) en promovendus bij de vakgroep Psychologie, Gezondheid en Technologie (faculteit BMS).

Opleiding

Master sportpsychologie (Universidad Autónoma de Nuevo León, Mexico) en master psychologie (Universiteit Twente).

Oorspronkelijk uit

Mexico.

MIJN PROMOTIETRAJECT

'Toch ben ik blij dat ik aan het promotietraject begon. Het overtrof mijn verwachtingen. Misschien een beetje cliché, maar het mooiste vind ik de UT-gemeenschap. Dat ik zoveel verschillende mensen zou ontmoeten, had ik me nooit kunnen voorstellen. Uiteraard zitten er ook negatieve kanten aan. Een beurs heeft zo zijn nadelen. Naast mijn onderzoek moest ik me met veel andere dingen bezighouden. Halverwege mijn promotietraject moest ik zelfs aan de Nederlandse overheid bewijzen dat ik voldoende financiële middelen had om te blijven, want de beurs was niet voldoende. Ook waren er huisvestingsproblemen. Het voelde alsof ik in een vacuüm zat, alsof ik niet genoeg rechten had. Op gegeven moment dacht ik erover om te vertrekken. Als een heleboel kleine dingen zich opstapelen, wordt het je uiteindelijk gewoon te veel. Maar dat ligt nu allemaal achter me.

Ik zie mezelf wel op de UT blijven. Ik ben heel blij met mijn baan en er zijn veel punten waarop ik een bijdrage kan leveren, zoals open access. Ik heb een passie voor de wetenschap en hoe ze kan worden verbeterd, daar wil ik invloed op kunnen uitoefenen.'

UT'ERS ON THE MOVE

2021

LUKAS VAN REMMERDEN
COM

Lukas van Remmerden is in september begonnen als marketing specialist bij OpenUp. OpenUp is een bedrijf gevestigd in Amsterdam, waarbij mensen terecht kunnen voor alles rondom mentaal welzijn. Sinds kort behoort OpenUp ook tot de Top 10 Startups van Nederland. Naast zijn baan bij OpenUp is Van Remmerden ook bezig met zijn eigen startup op het gebied van gezondheidstechniek. Van Remmerden studeerde Communication Science aan de UT. •

2022

DEVESH GULHANE
ITECH

Devesh Gulhane begon afgelopen augustus als user researcher bij Philips. Hij doet dit op de afdeling voor mannelijke verzorgingsproducten. Gulhane rondde dit jaar zijn master Interaction Technology af aan de UT. Daarnaast voltooide hij ook een honoursprogramma in Design Track. •

2022

HIDDE ZIJLSTRA
BA

Per september 2022 is Hidde Zijlstra werkzaam als new business developer bij Nedap. Zijlstra rondde afgelopen zomer zijn master Business Administration af aan de UT, waar hij zich specialiseerde in Digital Business & Analytics. Bij Nedap is Zijlstra begonnen binnen de Harmony propositie, dat een platform voor RFID (radio-frequency identification) in de logistiek ontwikkelt. Daar zet de alumnus zich in om de adoptie van RFID in de logistiek te vergemakkelijken. •

2015

MARIA ZAPPEIJ
PSY

Maria Zappeij is per oktober aan de slag bij Koninklijke Gazelle N.V. Dit in de rol van HR-businesspartner. Zappeij behaalde in 2015 haar bachelor psychologie aan de UT. Na haar master in Nijmegen, werkte ze als intercedent bij Randstad Groep Nederland en als HR-adviseur bij Rabelink Logistics. •

2001

NADIR JAMES
COM

Nadir James is sinds september 2022 hoofd beleid & advies bij De Haagse Scholen. Hiermee sluit ze een periode van meer dan 15 jaar af bij het CAOP (Centrum Arbeidsverhoudingen Overheidspersoneel), waar ze teammanager en strategisch adviseur was. James rondde aan de UT een propedeuse toegepaste onderwijskunde en een doctoraal toegepaste communicatiewetenschap af. •

2001

MARILYN KLUYSKENS
IE&M

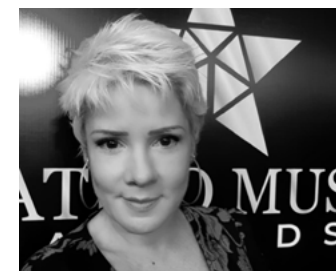
Marilyn Kluyskens is sinds augustus werkzaam als senior change manager bij Australian Retirement Trust. Kluyskens rondde in 2001 de opleiding Industrial Engineering & Management af aan de UT. Daarna werkte ze een tijdje bij de gemeente Enschede. In 2006 vertrok Kluyskens naar Canada, waar ze onder andere werkte als Change Manager voor IBM. In 2012 verhuisde de alumna naar Australië, waar ze bij veel bedrijven als Organisational Change Manager werkzaam was. •

1999

ANGELA GALEANO
GFM

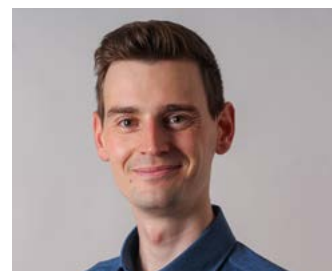
Angela Galeano startte in augustus bij ONErpm als country manager van de Andeslanden en de Caribische landen. ONErpm is een van de grootste muziekdistributeurs ter wereld. Galeano zit al langer in de muziekindustrie, hiervoor werkte ze onder andere bij Sound Royalties en Dinastia INC. In 1999 rondde Galeano Geoinformatic Courses af aan het ITC. •

2018

JEROEN MONTEBAN
BIT

Jeroen Monteban is vanaf september 2022 werkzaam bij Accenture DACH in Zürich, Zwitserland. Hij heeft daar de functie van senior consultant cloud infrastructure, waarin hij klanten helpt bij het ontwerpen en opbouwen van hun cloud infrastructuur. Hiervoor werkte Monteban bij Deloitte in Amsterdam als Technology Strategy & Transformation consultant. Monteban studeerde in 2018 af aan de master Business Information Technology. •

DIT WAS ALUMNI TALKS 2022

ZET DE VOLGENDE EDITIE

ALVAST IN JE AGENDA:

6 OKTOBER 2023!

ALUMNIVERENIGING IN DE SPOTLIGHT: BEKADER

Wist je dat veel opleidingen een eigen alumnivereniging hebben? Deze verenigingen organiseren activiteiten voor en door alumni. Een van deze verenigingen is Bekader.

Bekader is de alumnivereniging van Industrial Engineering & Management en Business Administration. De vereniging is opgericht in 1983 en heeft als doel het ontwikkelen en onderhouden van de community UT-bedrijfskunde alumni. Dit doet ze onder andere door het organiseren van netwerkevenementen omtrent de thema's management en ondernemerschap, sociale evenementen en de jaarlijkse Bekader Thesis Awards. Tijdens dit laatste evenement wordt er een prijs uitgereikt aan de beste scripties van BA en IEM. In de editie van 2022, die goed bezocht en erg gezellig was, gingen Leander Borggreve (BA) en Thymen van der Poll (IEM) met de eerste prijs naar huis.

Meer informatie over Bekader vind je op hun website www.bekader.nl

Benieuwd of jouw opleiding een alumnivereniging heeft? Kijk op www.utwente.nl/nl/alumni/jouw-voordelen/alumniverenigingen/

SOCIAL MEDIA

Twitter: @alumniUTwente

Facebook: Alumni Universiteit Twente

Instagram: @alumniutwente

TEAM UP FOR TALENT!

STEUN ONZE JAARCAMPAGNE 2023!
UW GIFT TELT, ELK JAAR WEER!

NANOTECHNIEK IN STRIJD TEGEN KANKER

Professor Jai Prakash,
Engineered Therapeutics

TECHNISCHE INNOVATIES DOOR TWENTSE STUDENTEN

Kirsten Bouwman,
student Industrial Design,
teammanager Solar Team Twente

JONG TALENT VOOR EEN BETERE TOEKOMST

Omar Bahig,
student technische geneeskunde
uit Jemen

HET DUURZAAMHEIDSFONDS VOOR STUDENTEN

Joris Harbers,
student technische geneeskunde,
bestuurder Student Union

40

POWERED BY UNIVERSITEITSFONDS TWENTE

'Van Batavierenrace tot theatersport, van intieme lezing en knallend feest tot congressen en symposia.' Twee voorbeelden van evenementen in de afgelopen maanden die mede mogelijk werden gemaakt door het fonds. •

In september wonnen Ilse Akkermans, Cyrelle Tenhagen, Ans Vlooswijk en Maudi Sonder in de vierzender goud op de European University Rowing Championships op de campus van Yeditepe University in Istanbul. •

Om haar zevende lustrum luister bij te zetten organiseerde AEGEE-Enschede een gratis lasergame activiteit in Sickhouse aan het Stationsplein voor heel studierend Enschede. Na afloop volgde nog een laserfeest in de thuishoek van AEGEE, Asterion. •

NALATEN AAN DE UNIVERSITEIT TWENTE

Ook als u er niet meer bent, kunt u veel betekenen voor toekomstige generaties aan de Universiteit Twente. Door na te laten aan de UT kunnen nieuwe generaties studenten zich verder ontwikkelen en kan ons onderzoek een waardevolle bijdrage leveren aan de samenleving. Overweegt u om de UT op te nemen in uw testament? Wij spreken graag met u over de mogelijkheden. •

Voor meer informatie: www.utwente.nl/nalaten

DONEREN MET BELASTINGVOORDEEL

Geeft u al jaarlijks aan de campagne of denkt u erover dit te gaan doen? Dan kunt u eenvoudig profiteren van belastingvoordeel door van uw donatie een periodieke schenking te maken! U kunt dan bijvoorbeeld uw bijdrage verhogen zonder dat het extra geld kost. •

Voor meer informatie: www.utwente.nl/doneren-met-voordeel

NICOLE VERMEULEN WINT DE MARINA VAN DAMMEBEURS

De Marina van Dammebeurs 2022 gaat naar Nicole Vermeulen, alumna International Business Administration (2005). Mariëlle Feenstra, alumna bestuurskunde (2002), ontvangt de runner-up beurs. De jury selecteerde hen uit 22 kandidaten op basis van hun ambitie, passie en doelgerichtheid en de mogelijkheid bij te dragen aan een volgende stap in hun carrière.

Vermeulen heeft reeds een indrukwekkende carrière achter de rug bij zowel grote corporate bedrijven als Essent en P&G als bij kleinere bedrijven en scale-ups. Tegenwoordig werkt ze als supply chain manager bij Shell. Daar werkt ze al

tien jaar aan de energietransitie en heeft ze een essentiële rol gehad in het project Holland Hydrogen, de bouw van een groene waterstoffabriek op de Maasvlakte. Daarnaast is ze als gastdocent actief in het onderwijs en als mentor in een aantal vrouwen-netwerken. In januari 2023 start ze als executive board member in een scale-up in zonne-energie in Zwitserland. Haar drijfveer is om zowel diversiteit als de energietransitie positief te beïnvloeden in de energie-industrie en bij zoveel mogelijk bedrijven. Om deze ambitie waar te maken wil ze onder meer de enige geaccrediteerde opleiding voor non-executive board members gaan volgen, in London. De beurs zal ze aanwenden om die opleiding mede te financieren.

Mariëlle Feenstra, winnaar van de runner-up beurs, werkt als postdoc bij de TU Delft. Haar ambitie is een eigen leerstoel te verwerven in het vakgebied Gender & Energy. Via haar stichting 75inQ probeert ze haar kennis versneld in boardrooms te brengen. Om meer impact te kunnen maken in die boardrooms wil ze, met de runner-up beurs, opleidingen volgen bij het Erasmus Centre for Women and Organisations (ECWO). Dat geeft haar tevens toegang tot het alumninetwerk van de ECWO.

De Marina van Dammebeurs werd dit jaar voor de twintigste keer toegekend door het Universiteitsfonds Twente en is mogelijk gemaakt dankzij een schenking van mevrouw M.A. Van Damme-Van Weele. Zij was in 1965 de eerste promovendus van de toenmalige Technische Hogeschool Twente. •

41

ARTIFICIAL FLOWER VAN EVA SCHOCKEMÖHLE WINT EERSTE NIERSFONDS EHEALTH VOUCHER

Fysiek actief blijven is belangrijk om bepaalde ziektes te voorkomen, maar dat is vooral voor ouderen lastig. Studente Vera Schockemöhle ontwikkelde daarom voor haar afstuderen voor de bachelor Creative Technology de Artificial Flower. De bloem opent zich als een gebruiker actief wordt en zijn of haar doel bereikt.

De jury ziet het ontwerp van de studente als een creatief en innovatief concept met een hoge gunfactor, maar vindt ook dat meer validatie nodig is. De eHealth Voucher kan daarbij een steuntje in de rug zijn. Daarom wint Vera de eerste eHealth Voucher. Deze bestaat uit 5000 euro plus de steun van het Designlab, Novel-T en de UT-leerstoel Biomedical Signals and Systems bij de verdere ontwikkeling.

De Niersfonds eHealth Voucher wordt jaarlijks uitgereikt aan een bachelor- of masterstudent, PhD of young alumnus (binnen drie jaar na afstuderen) die een innovatief idee heeft voor een eHealth-oplossing.

De voucher wordt mogelijk gemaakt door het Niersfonds, een fonds op naam bij het Universiteitsfonds Twente. Het Niersfonds is in 1988 ingesteld als een cadeau van het Overijsselse bedrijfsleven bij het afscheid van Commissaris van de Koningin Mr. J.L.M. Niers. •

De Stichting Universiteitsfonds Twente is een door de belastingdienst officieel erkend goed doel. De stichting heeft de status van Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dit betekent dat donaties aan het fonds onder voorwaarden aftrekbaar zijn van de belasting. Kijk op onze site www.utwente.nl/ufonds voor meer informatie.

Contact:
Maurice Essers, directeur:
053 489 3993 of
m.l.g.essers@utwente.nl

'STUDENTEN MOETEN ZICH BEWUST WORDEN VAN WAT ZE TE BIEDEN HEBBEN'

WAT BETEKENT 'SHAPING 2030' VOOR MEDEWERKERS VAN DE UNIVERSITEIT TWENTE? IN EEN SERIE DUBBELINTERVIEWS GAAN TWEE PROFESSIONALS MET ELKAAR HIEROVER IN GESPREK. WAAR OVERLAPPEN HUN WERKZAAMHEDEN? OP WELKE PUNTEN VERSCHILLEN ZE? EN WAT KUNNEN ZE VAN DE ANDER LEREN? DEZE AFLEVERING: PROJECTMANAGER DEMITRIANA MINASSIAN EN LOOPBAANBEGELEIDER WILLEKE STUKKER-JANSEN.

Willeke: 'Vertel eens, wie ben je? Wat is je functie?'

Demitriana: 'Ik werk momenteel als projectmanager voor de afdeling Strategic Business Development (SBD). Inmiddels werk ik alweer vijf jaar aan de UT, eerst als student met een pre-master in Industrial Design en een master in Industrial Design Engineering. Naast mijn studie werkte ik ook in het DesignLab en voor het Fraunhofer Innovation Platform. Nadat ik mijn diploma haalde, kon ik voor het eerst fulltime aan de slag als Research Engineer voor het Fraunhofer Innovation Platform; daar werkte ik twee jaar lang. Op dit moment werk ik als projectmanager van MISSION, een Marie Skłodowska-Curie-project dat wordt gefinancierd door het onderzoeks- en innovatieprogramma Horizon 2020 van de Europese Unie. De faculteit Electrical Engineering Mathematics & Computers (EEMCS, red.) heeft een coördinerende rol binnen dit project waar ook negen andere internationale partners bij betrokken zijn. Daarnaast help ik een collega

die werkt aan het DIH-HERO-project. Het doel van dit project – dat ook door de EU wordt gefinancierd en onder leiding staat van EEMCS – is om innovatie op het gebied van robotica in de gezondheidszorg te bevorderen. Dit project loopt al drie jaar en heeft via verschillende oproepen al meer dan zestig projecten gefinancierd. Dat zijn mijn belangrijkste werkzaamheden maar ik zet me ook in voor de dienstraad van SBD en een aantal andere interne initiatieven.'

Willeke: 'Dat klinkt erg interessant, en waar kom je vandaan?'

Demitriana: 'Ik kom oorspronkelijk uit Cyprus maar ik ben ook half Armeens. Ik volgde mijn bachelor in het Verenigd Koninkrijk. Momenteel woon ik samen met mijn partner en onze hond, een zwarte dwergschnauzer. Dat is een pandemiepuppy.'

Willeke: 'Een pandemiepuppy?'

WILLEKE STUKKER-JANSEN

Loopbaanbegeleider bij het Centre for Educational Support

DEMITRIANA MINASSIAN

Projectmanager bij Strategic Business Development

Demitriana: 'Ja, toen we aan het begin van de pandemie allemaal thuis moesten werken, vonden we dat een goede kans om een pup op de juiste manier op te voeden. Zo hoefde ze niet alleen thuis te blijven en konden we haar langzaam leren om langere periodes alleen te zijn. Maar wat doe jij eigenlijk?'

Willeke: 'Ik werk als loopbaanbegeleidster bij Career Services. Dat is onderdeel van Student Affairs Coaching and Counselling (SACC) en de afdeling CES. Bij Career Services helpen we studenten hun studie af te ronden en hun professionele carrière te starten. Als ze op zoek zijn naar een baan helpen we hen op basis van hun voorkeuren, toekomstdromen en interesses uit te zoeken wat hun mogelijkheden zijn en waar ze kansen kunnen vinden. Daarnaast helpen we bachelorstudenten met het kiezen van een master die goed aansluit bij hun persoonlijke profiel en ambities. Verder bieden we studiekeuzetests en workshops over loopbaangerelateerde onderwerpen en vaardigheden aan.'

Demitriana: 'Dat komt ongetwijfeld goed van pas voor veel studenten.'

Willeke: 'Inderdaad! We hebben inmiddels al vier of vijf jaar loopbaanbegeleiding. Het is destijds opgestart door mijn collega's Hemo Oumenad en Jacqueline Eenkhoorn, maar ze kwamen er al snel achter dat er veel studenten zijn die hulp nodig hebben, dus moesten ze uitbreiden. Inmiddels zijn we met zijn vieren.'

Demitriana: 'Wat is volgens jou de grootste uitdaging voor studenten?'

Willeke: 'Dat ligt een beetje aan de richting die ze kozen. Over het algemeen is de grootste uitdaging voor studenten om een duidelijk beeld te krijgen van de carrièremogelijkheden die hun studierichting biedt en na te gaan of die wel aansluit bij hun ambities. Ze hebben vaak een lang studietraject achter de rug als ze hun master hebben behaald maar dan is het nog niet altijd duidelijk wat ze ermee kunnen doen. Soms vergt het wat tijd, een open blik en veel creatief denkwerk om te vinden wat bij je past. Hierbij help ik ze graag op weg.'

Daarnaast proberen we ook bedrijven te helpen. Veel bedrijven zijn op zoek naar kenniswerkers of ingenieurs. Wij steunen allerlei projecten om onze studenten gemakkelijker in contact te brengen met bedrijven. Aangezien de studentenpopulatie ieder jaar diverser wordt, zullen bedrijven misschien ook veranderingen moeten doorvoeren om inclusiever te worden zodat taalbarrières of visumvereisten geen belemmering meer vormen.'

Willeke: 'Ik maakte onderdeel uit van de Shaping Expert Group voor inclusie. Ons onderzoek was ontzettend interessant. Hoe inclusief is de UT? Ik denk dat we op bepaalde punten nog wel wat stappen moeten zetten. Voelde jij je hier in het begin welkom als internationale studente?'

Demitriana: 'Ik begon in het jaar waarin Engels voor het eerst als voertaal werd gebruikt bij de bacheloropleidingen. Ik volgde een aantal bachelorvakken voor mijn premaster, en door die overstap verliep alles een beetje chaotisch. Daarnaast zijn er bijvoorbeeld ook verschillende raden binnen de universiteit waarbij alleen Nederlands wordt gehanteerd. Hierdoor kunnen internationals dus automatisch niet deelnemen, een bijdrage leveren of betrokken zijn. Bepaalde evenementen en artikelen worden alleen in het Nederlands aangeboden. Je kunt natuurlijk Nederlands leren maar dat is een tijdrovend karwei. Mensen vergeten soms dat het veel moeite kost om een andere taal te leren. Gelukkig heeft de universiteit al veel stappen gezet. Het kan altijd beter, maar ik ben blij met de vooruitgang die is geboekt.'

Willeke: 'Je hebt in het Verenigd Koninkrijk gestudeerd, toch? Was dat heel anders?'

Demitriana: 'Ja, dat was echt heel anders! Toen ik vanuit het Verenigd Koninkrijk naar Nederland kwam, was dat nogal een cultuurshock. Op de universiteit in het VK was alles namelijk tot in de puntjes geregeld. Overal was een gids voor en je wist precies wat je kon verwachten. Je wist hoe je een stage kon vinden, hoe het sollicitatiegesprek hoorde te gaan, welke kleding je moest dragen en hoe je je moest gedragen. Hier is alles wat minder duidelijk maar tegelijkertijd ook flexibeler. Sommige dingen gaan meer op gevoel, maar dat scheidt ook veel onzekerheid. Als ik bijvoorbeeld een sollicitatiegesprek had in Nederland kwamen er allerlei vragen in me op: 'hoe formeel is formeel?' of 'is een pak niet een beetje overdreven?'. Ik weet niet altijd wat mensen van me verwachten. De master was

veel flexibeler dan mijn bachelor. Ik had hier meer keuzevrijheid; er waren zoveel verschillende vakkencombinaties mogelijk. Aan de andere kant zorgde dat ook voor veel onzekerheid en stress over het maken van de juiste keuze en de juiste combinatie. Ik was gewend om overal 'checklists' voor te hebben. Waar ontbreekt het volgens jou aan bij pas afgestudeerde studenten voordat ze de arbeidsmarkt opgaan?'

Willeke: 'Zelfvertrouwen. Als je niet weet of je wel bekwaam genoeg bent om als professional aan de slag te gaan, leidt dat vaak tot stress, en dat kan veel twijfel veroorzaken. Studenten moeten zich bewust worden van wat ze te bieden hebben.'

Demitriana: 'Daar kan ik me wel in vinden! Ik vind het een hele uitdaging om de vaardigheden te presenteren waarvan ik weet dat ik ze heb, maar die ik niet met een diploma kan aantonen. Ik heb me tijdens mijn studie in veel verschillende onderwerpen mogen verdiepen die niet per se 100% aansluiten bij mijn studie. Toch vond ik het nog erg lastig om te zeggen 'hé, hier weet ik iets van!', omdat ik er geen specifiek vak voor had gevolgd.'

Willeke: 'Het is soms lastig om aan te tonen dat je bepaalde vaardigheden hebt. We hebben een STAR-oefening in onze module om daarmee om te leren gaan: denk aan een prestatie waar je trots op bent en beschrijf de situatie, de taak die je had, hoe je te werk ging en wat je rol precies was. Dat is best een pittige oefening. Het juiste voorbeeld komt niet altijd zo een-twee-drie in je op, zeker niet als je nog niet veel ervaring hebt. Maar het mag ook iets heel kleins zijn. Je hoeft geen bestuursvoorzitter te zijn geweest; het kan ook zoiets zijn als een bijbaantje.'

Demitriana: 'Ik vond het ontzettend interessant om iets over je werk te horen. Heb je naast werk nog andere interesses?'

Willeke: 'Ja, ik doe aan handwerken, ik brei en schilder graag. En ik start deze week met een cursus keramiek. Ik ben wel benieuwd. Ik hou ervan om met mijn handen bezig te zijn.'

Demitriana: 'Ik heb wel eens kaarsen gemaakt. En een paar weken geleden heb ik een zelfdrogende kleikit uitprobeerde. Dat werkt heel rustgevend.'

Willeke: 'Absoluut! Ik vind het ook leuk om mijn huis mooi aan te kleden. We hebben pas een nieuw tuinhuis gebouwd waar ik lekker aan de slag kan met inrichten. Bedenken hoe ik het eruit wil laten zien, daar geniet ik enorm van! Vroeger zong ik ook, maar vanwege corona viel dat weg en ik ben sindsdien niet meer begonnen. Heb jij nog andere hobby's?'

Demitriana: 'Ik doe aan wedstrijddansen. We dansen het hele jaar door in verschillende competities door het hele land en we trainen veel. Ik ben er vorig jaar weer mee begonnen nadat ik een tijdje was gestopt. Maar vorig jaar vroeg ik me af waarom ik eigenlijk gestopt was, dus ik ging op zoek naar een dansschool en sloot me aan bij een team. Het voelde wat onwennig, maar het is toch een hele goede stap voor me geweest.'

Willeke: 'Klinkt als een gave hobby, het is een goede manier om je te uiten en je combineert sport met muziek.'

Demitriana: 'Ja, muziek maakt me erg blij!' •

MEER VERHALEN

In de eerdere edities van Campus en online staan meer dubbelinterviews met verschillende leden van de UT-gemeenschap.

Je vindt ze hier:
www.utwente.nl/ons-verhaal

TACKLING GLOBAL PROBLEMS AT LOCAL, NATIONAL AND INTERNATIONAL LEVEL

The challenges society faces today are complex and far-reaching. More than ever, they call for the collaboration of many different, complementary stakeholders. At ECIU University, of which University of Twente is a partner, our vision is to help solve these complex challenges and make society futureproof by collaborating at local, national and international levels.

In order to realise this, ECIU University and University of Twente adopt a new approach to research, learning and innovation. We bring together students and scientists with government, businesses and citizens to identify urgent, definable problems across all societal domains, from transport and mobility to the energy transition or a smart circular economy. We then form international, multidisciplinary teams

and help to solve complex societal problems through a challenge-based approach. Do you work for a public or private organisation and would you like to make an active contribution to this new learning programme? Then we are looking for you! Marike Boertien (Novel-T, University of Twente): 'We see challenges as an opportunity to build long-term relations within our ecosystem. Students, researchers and stakeholders working together to solve a challenge is a powerful mix of creativity and innovation and we hope you want to join us.'

We would definitely like to get in touch with you as a challenge provider

WHO WE ARE

The European Consortium of Innovative Universities (ECIU)

- 12 universities, one open community
- 12 inspiring campuses in multiple European cities
- 12 connected regional ecosystems of universities, businesses and civic society
- 12 partners offering countless combinations of education, research & innovation opportunities
- 12 challengers of conventional thinking
- One transformational approach to on- and offline education, research and innovation

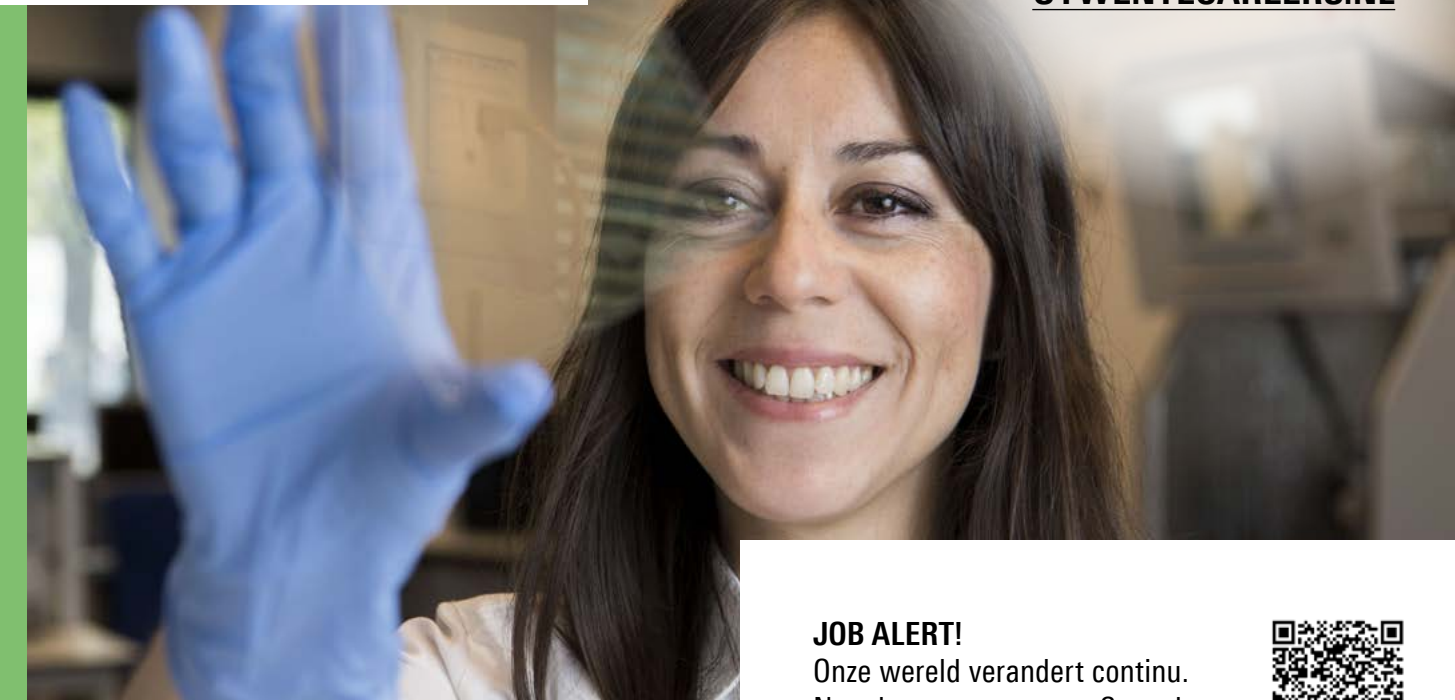
VISIT [UTWENTE.NL/ECIU](https://utwente.nl/eciu)

CREËER NIEUWE MOGELIJKHEDEN VOOR JEZELF EN ONZE SAMENLEVING

WORDT ONDERDEEL VAN EEN TOONAANGEVENDE TECHNISCHE UNIVERSITEIT DIE BOUWT AAN EEN BETERE WERELD

Jouw bijdrage maakt het verschil en zorgt ervoor dat de UT-community belangrijke doorbraken realiseert. Denk aan onze ultramoderne onderzoeksinstellingen, het MESA+ Instituut voor Nanotechnologie, het TechMed Centrum en het Digital Society Instituut.

WERKEN OP HET SNIJVLAK VAN TECHNIEK EN MAATSCHAPPIJ

VIND JOUW BAAN OP [UTWENTECAREERS.NL](https://utwente.nl/careers)

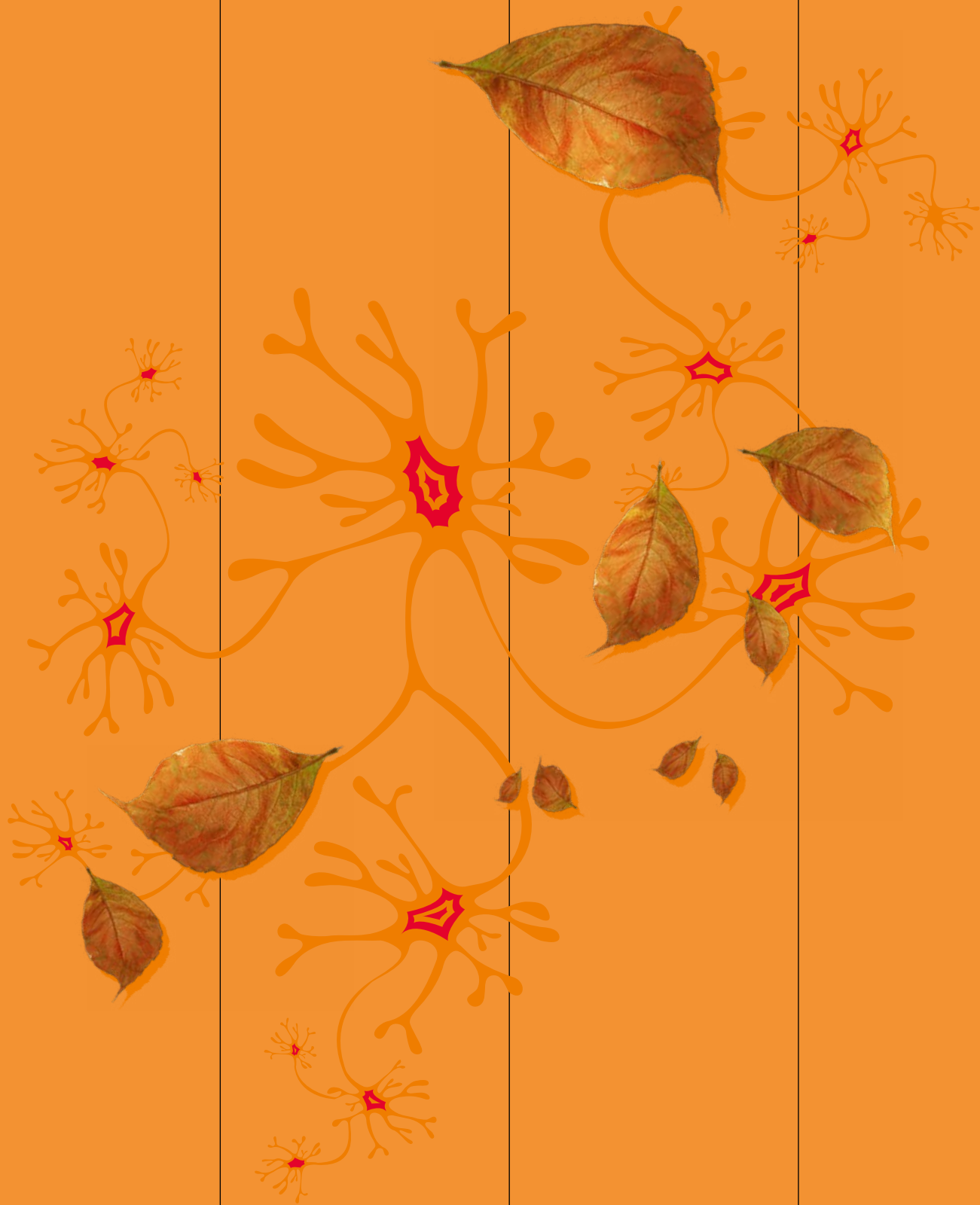
JOB ALERT!
Onze wereld verandert continu. Net als onze vacatures. Scan de QR code en wees als eerste op de hoogte wanneer er een nieuwe kans voorbij komt.

SCAN ME

UNIVERSITY OF TWENTE.

Campus